

CUỐN THỨ TƯ

Giá: 0 \$ 40

8°
INDO-CHINOIS
622(L)

三國演義

TAM QUỐC DIỄN NGHĨA

NGƯỜI DỊCH :

Nguyễn-an-Cu

DEPOT LEGAL
INDOCHINE

Nº 8660

TÍN-ĐỨC THU-XẢ XUẤT BẢN

37, rue Sabourain, Saigon

(Bản này của ông Đinh-thái-Sơn đã bán đứt cho bản xã)

In lần thứ ba

Cuốn nào không có dấu riêng của nhà xuất bản là đồ gian.

8° Ind. ch.
622 (4)

IN TẠI NHÀ IN XỬA-NAY

60-64, Boulevard Bonard, 60-64

SAIGON

1928

0.00 0.00

0.00 0.00

三國演義

TAM QUỐC DIỄN NGHĨA

1873

TIN BỨC THƯ XÀ XUẤT BẢN

...

...

...

...

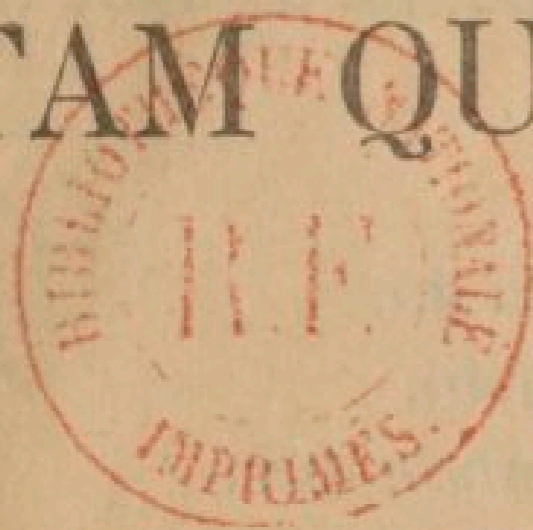

YAN-ARX NI ANI TAT NI

...

1878

TAM QUỐC DIỄN NGHĨA

—*—
CUỐN THỨ TƯ
—∞—

ĐỆ THẬP LỤC HỒI

*Trước viên-môn. Phụng-Tiên bản kích,
Nơi Giục-thũy Mạnh-Đức hao quân.*

Nói về Dương-đại-Tương dưng kẻ muốn đánh Lưu-Bị. Viên-thuật nói rằng : « Kẻ làm thế nào ? » Đại-Tương thưa : « Lưu-Bị đồn quân nơi Tiểu-bái tuy là dễ lấy, song có Lữ-Bố thì cũng khó lắm, lúc trước ta hứa cho va mấy vật ấy, mà đến nay chưa đem cho, e va giận mà trợ Lưu-Bị chẳng, nay xin sai người đem các vật ấy mà cho va cho rồi dặng có mua lòng va, rồi khiến va án binh bất động, thì ta mới bắt Lưu-Bị dặng. Trước bắt Lưu-Bị, sau trừ Lữ-Bố thì chắc là lấy dặng Từ-Châu chớ chẳng không. » Viên-Thuật cả mừng, bèn khiến đem hai muôn học lúa, rồi sai Hàng-Dẫn đem lương và mật thơ qua Từ-châu mà ra mắt Lữ-Bố.

Hàng-Dẫn lãnh mật thơ qua Từ-châu vào dâng cho Lữ-Bố. Lữ-Bố xem thơ rồi thì cả mừng mà trọng đãi Hàng-Dẫn.

Đến khi Hàng-Dẫn về thì thuật hết các chuyện cho Viên Thuật nghe. Viên-Thuật khiến Kỷ-Linh làm đại tướng. Lôi-Bạc với Trần-Lang làm Phó-tướng, dẫn hai muôn binh đến đánh Tiểu-bái. Huyền-Đức nghe tin ấy kịp hội tướng sĩ mà thương nghị. Trương-Phi xin ra cự chiến

hoài. Tôn-Càng nói : « Nay Tiểu-bái lương ít binh hèn, cự địch sao cho lại nó? Xin phải viết thư mà cầu cứu với Lữ-Bố thì hay hơn. » Trương-Phi nói : « Thằng ấy lẽ nào chịu tới đây? » Huyền-Đức nói : « Lời Tôn-Càng nói phải lắm. » Nói rồi bèn viết thư cho Lữ-Bố, lời đại lược trong thư rằng :

*Kề từ thuở lưu-li thất thế,
Nhờ Tướng-quân trọng nghĩa thi ân.
Cho qua thành Tiểu-bái dung thân.
Thiệt lòng cảm Tướng-quân là nhơn đức.
Nay Viên-Thuật thù xưa chưa dứt,
Sai Kỳ-Linh đáng tịch vầy thành,
Rày Tướng-quân sẵn có oai linh.
Đam một đạo tinh binh cứu giúp,
Có chữ giải đảo huyền chi cấp,
Xin tướng quân truất cấp có thành.*

Lữ-Bố xem thư rồi, thì thương nghị với Trần-Cung rằng : « Trước đây Viên-Thuật có dam lương và thư đến, là trong ý muốn cho ta đừng cứu Huyền-Đức. Nay Huyền-Đức lại tới cầu cứu nữa ; tưởng Huyền-Đức ở Tiểu-bái chưa chắc là làm chi ta nòi, nếu Viên-Thuật đánh đặng Huyền-Đức rồi thì hiệp với các tướng mà cự với ta, chắc là ta nằm không an gối đầu, chi bằng cứu Huyền-Đức thì hay hơn. » Nói rồi bèn diêm binh mà tiếp cứu.

Nói về Kỳ-Linh dẫn binh kéo riết đến phía Đông-nam Tiểu-bái, mà bày bố dinh trại. Ngày thì dựng cờ đồng giáo che lấp núi sông, đêm thì đốt lửa đóng trống vang giầy trời đất.

Huyền-Đức ở trong Huyện còn có năm ngàn dư quân mà thôi, cũng phải miễn cưỡng ra thành mà an dinh bày trận, bỗng nghe quân báo rằng : « Lữ-Bố dẫn binh đến đóng dinh trại phía Tây-nam, cách huyện này có một dặm mà thôi. » Huyền-Đức cả mừng.

Kỳ-Linh nghe Lữ-Bố dẫn binh đến cứu Lưu-Bị, thì lật đật sai người dam thư cho Lữ-Bố, mà trách đều thất tín,

Lữ-Bố xem thơ thì cười rằng : « Ta có một kế, làm cho Viên và Lưu hai nhà đều không oán ta. » Nói rồi liền sai người đến trại Kỳ-Linh và Lưu-Bị, mà thỉnh hai người yến ẩm.

Huyền-Đức thấy Lữ-Bố sai người thỉnh mình thì muốn đi. Quang-Công với Trương-Phi đều nói : « Đại ca không nên đi đâu, chắc là Lữ-Bố có hai lòng đó. » Huyền-Đức nói : « Ta đãi nó không bạc, lẽ nào nó lại hại ta ? » Nói rồi bèn lên ngựa mà đi, Quang-Công với Trương-Phi cũng theo nữa. Đến trại Lưu-Bị vào ra mắt. Lữ-Bố chào hỏi rồi, nói rằng : « Nay ta giải nguy cho ông, ngày sau nếu ông dặt chí, thì xin chớ quên ơn. » Huyền-Đức tạ ơn. Lữ-Bố thỉnh Huyền-Đức ngồi, Quang-Công và Trương-Phi cầm gươm đứng sau lưng Huyền-Đức. Xảy có quân báo rằng : « Có Kỳ-Linh đến. » Huyền-Đức cả kinh muốn tránh đi chỗ khác. Lữ-Bố nói : « Ta cho thỉnh hai người đến đây, dặng mà hội nghị, không nên đem lòng nghi nhau. » Huyền-Đức chưa biết về ý chi, trong lòng không an.

Kỳ-Linh xuống ngựa vào trại Lữ-Bố, thấy có Huyền-Đức ngồi trên ghế rồi, thì cả kinh, liền quày trở về, quân sĩ cầm lại cũng không dặng. Lữ-Bố thấy vậy bước ra nắm tay kéo lại như dắc dừa trẻ nhỏ, Kỳ-Linh hỏi : « Tướng quân muốn giết tôi sao ? » Lữ-Bố nói : « Không phải vậy đâu. » Kỳ-Linh lại hỏi : « Hay là tướng-quân tính giết thẳng lớn tai chằng ? » Lữ-Bố nói : « Cũng không phải vậy nữa. » Kỳ-Linh nói : « Như vậy thì làm cách gì ? » Lữ-Bố nói : « Huyền-Đức với ta là nghĩa anh em, nay bị tướng-quân làm ngặt, nên ta phải tới đây mà cứu. » Kỳ-Linh nói : « Nếu vậy thì chắc là tướng-quân muốn giết tôi rồi. » Lữ-Bố nói : « Lẽ nào ta làm như vậy đâu, hình sanh ta không ham việc tranh đấu, duy hay ưa việc giải hòa mà thôi, nay ta có ý muốn hòa giải cho hai người đây. » Kỳ-Linh hỏi : « Vậy chớ tướng-quân dùng phép chi mà hòa giải ? » Lữ-Bố nói : « Ta có một phép, để trời phán đoán cho. » Bèn giắc Kỳ-Linh vào trướng, mà ra mắt Huyền-Đức. Hai người đều đem lòng nghi kị nhau cả. Lữ-Bố

ngồi giữa, khiến Kỳ-Linh ngồi bên tả, Huyền-Đức ngồi hữu, và khiến dọn tiệc mà thết đãi. Uống mới vài chung, Lữ-Bố nói : « Hai đảng đều phải nể mặt ta mà bãi binh đi. Huyền-Đức nghe nói thì làm thính. Kỳ-Linh nói : « Tôi vâng mạng chúa-công tôi mà đem mười muôn binh đến đây, là quyết bắt cho dặng Lư-Bị, bằng không, thì bãi binh sao dặng ? »

Trương-Phi thấy vậy cả giận rút gươm cầm tay, mà nạt lớn rằng : « Tao tuy ít binh song xem lũ mày cũng như trẻ dõn mà thôi, mày tử với quân Huỳnh-Cận trăm muôn ra thế nào, mà mày dám khinh dể đại-ca tao như vậy ? » Quan-Công lật đật cản lại mà rằng : « Hãy để xem Lữ-tướng-quân chủ ý thế nào đã, rồi sẽ về trại mà đánh, thì cũng chưa muộn chi. » Lữ-Bố rằng : « Ta thỉnh hai đảng đến đây dặng mà giải việc đấu chiến, ta ắt không cho đánh nhau đâu. Bên nọ thì Kỳ-Linh lờm lờm, bên kia Trương Phi hăm hăm muốn đánh, Lữ-Bố thấy vậy cả giận, truyền quân đem kích ra, Lữ-Bố cầm họa-kích trong tay, Kỳ-Linh và Huyền-Đức thấy vậy thất sắc.

Lữ-Bố nói : « Ta khuyên hai đảng đừng đánh nhau nữa hãy coi theo lòng trời sở định. » Nói rồi đưa kích cho quân, bảo đem ra ngoài viên-môn chỗ xa xa mà cắm xuống đó, rồi day mặt ngó Kỳ-Linh và Huyền-Đức mà rằng : « Viên-môn đó là cách trung-quân đây một trăm năm chục bước, nếu ta bắn một tên trúng dặng ngành nhỏ kích ấy, thì hai đảng đều bãi binh, bằng ta bắn không trúng, thì ai về dinh nấy, sửa soạn đánh nhau, hễ bên nào không nghe theo lời ta, thì ta sẽ hiệp sức mà cự bên ấy. » Kỳ-Linh nghe vậy thì nghĩ thầm rằng : « Kích cắm ngoài một trăm năm chục bước, lẽ nào lại bắn trúng, chừng đó ta sẽ đánh, thì chẳng ai cang nữa. » Nghĩ như vậy rồi mở miệng chịu ừ phứt đi. Còn Huyền-Đức thì lẽ nào không chịu. Lữ-Bố khiêu ngồi xuống, mỗi người uống mỗi chung nửa. Uống rượu rồi, Lữ-Bố khiến quân đem cung và tên ra. Huyền-Đức vái thầm rằng : « Nhờ trời xuôi cho nó bắn trúng dặng, thì may ta lắm. » Lúc ấy Lữ-Bố

vén tay áo lên, rồi dương cung lấp tên vào, miệng kêu một tiếng trùng.

Ấy là :

*Tên phát sao sa ngàn dặm đất,
Cung giương nguyệt chiếu nửa lừng trời.*

Bắn một mũi vừa trúng ngạnh kích ấy, tướng sĩ đứng trong dinh và ngoài dinh đều vỗ tay mà reo. Người đời sau có làm thơ mà khen rằng :

*Phụng-tiên thần xạ ít ai bì,
Tùng tời Viên-môn quyết giải nguy.
Thấu nhứt đà nên khi Hậu-nghệ.
Nhằm viên lại muốn lẩn Do-ky.
Gán hùm giây rắn chừng muôn học,
Cánh hạc tên bay chẳng nửa ly.
Một mũi trúng nơi cây họa kích,
Hùng binh mười vạn cõi chinh-y.*

Khi Lữ-Bố bắn trúng đặng ngạnh họa-kích rồi, bèn cười hả hả, ném cung xuống đất, nắm tay Kỹ-Linh và Huyền-Đức mà rằng : « Ấy là trời khiến cho hai đảng đều bại binh đó. » Bèn hét quân sĩ mà khiến rót rượu bùng lại, mỗi người đều uống một chung lớn. Lúc ấy Huyền-Đức có ý hồ người thăm, còn Kỹ-Linh thì làm thình một hồi, rồi mới thưa với Lữ-Bố rằng : « Lời tướng-quân đã dạy, thì tôi phải vâng theo, ngặt tôi bại binh mà về, chắc là chúa-công tôi không chịu tin. » Lữ-Bố nói : « Không hề chi đâu, để ta viết thơ mà trả lời về việc ấy cho. » Lại mời uống vài chung rượu nữa. Kỹ-Linh xin Lữ-Bố viết thơ đặng mình đem về. Rồi đó, Lữ-Bố viết thơ mà trao cho Kỹ-Linh về. Kỹ-Linh về rồi, thì Lữ-Bố nói với Huyền-Đức rằng : « Nay nếu không nhờ ta, thì ông đã lâm nguy rồi. » Huyền-Đức tạ ơn, bèn đi với Quan-Công và Trương-Phị mà trở về trại mình.

Ngày mai Huyền-Đức kéo binh mã về Tiều-bái, Lữ-Bố kéo về Từ-châu, còn Kỹ-Linh cũng rút quân về Hoài-nam,

Nói về Kỳ-Linh rút quân về đến Hoài-nam, vào phục mạng với Viên-Thuật. Rồi thuật chuyện Lữ-Bố bắn kích nơi Viên-môn mà giải hòa cho Lưu-Bị và trình thơ của Lữ-Bố cho Viên-Thuật xem. Viên-Thuật nghe nói và coi thơ rồi, thì cả giận mà rằng : « Lữ-Bố chịu bấy nhiêu lương mễ của ta, lại làm chuyện trễ ranh mà binh vực Lưu-Bị như vậy, ta quyết kéo đại binh đến đánh Lưu-Bị và đánh luôn Lữ-Bố nữa. »

Kỳ-Linh thưa rằng : « Chúa-công không nên vội dẫu, vả chăng Lữ-Bố là người dũng lược siêu quần, lại có trọn đất Từ-châu nữa, nếu Lữ-Bố với Lưu-Bị kết nhau lại làm đảng, thì không dễ trừ dặng dẫu. Tôi nghe vợ Lữ-Bố là Nghiêm-thị, có sanh dặng một đứa con gái, nay tuổi cũng đã vừa cập kê, còn chúa-công thì có một người con trai, xin sai người đến cầu hôn với Lữ-Bố. Nếu Lữ-Bố chịu, thì ắt là giết Lưu-Bị dặng, kẻ ấy gọi là kẻ *Sơ bất giản thân* đó. » Viên-Thuật nghe theo. Tức thì khiến Hàng-Dần làm mai, đem lễ vật qua Từ-châu mà cầu hôn.

Hàng-Dần đến Từ-châu, vào ra mắt Lữ-Bố mà rằng : « Chúa-công tôi có lòng kính mến Trương-quân lắm, nên muốn cưới lịnh-ái cho con trai mình, dặng mà kết nghĩa tấn tần lâu giai. » Lữ-Bố nghe nói thì vào nhà sau mà bàn với vợ là Nghiêm-Thị. (Nguyên Lữ-Bố có hai thê một thiếp, lúc trước cưới Nghiêm-Thị làm chánh thê, kẻ đem Điêu-Thuyền về làm tiểu thiếp. Đến khi ở Tiểu bá lại cưới con gái Tào-Báo làm thứ thê, sau Tào-Thị chết trước không con, Điêu-Thuyền cũng không con, duy Nghiêm-Thị sanh dặng một đứa gái, cho nên Lữ-Bố yêu dẫu lắm.) Khi ấy Nghiêm-Thị thưa cùng Lữ-Bố rằng : « Tôi nghe Viên-công-Lộ, trấn thủ Hoài-nam đã lâu, binh nhiều lương rộng, chẳng sớm thì muộn, cũng làm Thiên-tử, nếu va làm nên việc lớn, thì con ta cũng dặng dự bực Hậu-phi chớ chẳng không. Song chưa hiểu va sanh dặng mấy trai ? » Lữ-Bố nói nghe va có một đứa con trai đó thôi. » Nghiêm-thị nói « Nếu vậy thì cũng nên chịu phức di cho rồi, dẫu ngày sau con mình không dặng ngôi Hoàng-hậu đi nữa, thì Từ-châu đây cũng khỏi lo việc chi. » Lữ-Bố nghe

nói vậy thì quyết ý chịu gả, bèn thiết đãi Hàng-Dẫn rất hậu, và hứa gả con cho con trai Viên-Thuật. Hàng-Dẫn từ giả ra về.

Hàng-Dẫn về đến nơi thì thưa lại cho Viên-Thuật nghe. Viên-Thuật cả mừng, tức thì sắm sửa lễ cưới, khiến Hàng-Dẫn đến Từ-châu mà nạp sính. Lữ-Bố nhậm lễ rồi, dọn tiệc thiết đãi Hàng-Dẫn và cầm ở lại nơi quán dịch mà nghỉ.

Ngày mai Trần-Cung đến quán dịch mà thăm Hàng-Dẫn, chào mừng và mời ngồi an rồi. Trần-Cung bảo quân hầu lui ra ngoài, rồi mới hỏi Hàng-Dẫn rằng : « Vậy chớ ai dung kế mà khiến Viên-Công làm suì với Phụng-Tiên đó, trong ý muốn giết Lữ-Bị sao ? » Hàng-Dẫn nghe nói thất kinh, bèn đứng dậy mà tạ rằng : « Xin Công-đài chớ tiết lậu ra. » Trần-Cung nói : « Tôi thì không tiết lậu, song e không làm cho gấp, bị người khác hay ra, chắc là không xong việc. » Hàng-Dẫn nói : « Vậy thì tính làm sao bây giờ ? Xin Công-đài chỉ bảo cho tôi với. » Trần-Cung nói : « Để tôi vào ra mắt Phụng-Tiên, mà xúi va lập tức tống hôn đi, thì mới xong việc, vậy ý người thế nào ? » Hàng-Dẫn cả mừng, mà tạ ơn rằng : « Nếu đặng như vậy thì Viên-Công mang ơn ông nhiều lắm. » Trần-Cung trở về, vào ra mắt Lữ-Bố mà rằng : « Nghe ông chịu gả con gái cho con Viên-công-Lộ, thiệt là xứng đáng lắm. Vậy chớ định ngày nào mới thành thân. » Lữ-Bố nói : « Việc ấy đề chậm rãi sẽ tính. » Trần-Cung nói : « Đời xưa từ ngày nạp sính đến kỳ thành hôn, có lệ nhưt định như vậy : hễ Thiên-tử thì một năm, Chư-hầu thì nửa năm, Đại-phu thì một qui, còn hàng thứ dân thì có một tháng mà thôi. » Lữ-Bố nói : « Trời cho Viên-công-Lộ dặng ngọc-ấn là vật quốc bửu, chẳng sớm thì muộn, cũng làm Hoàng-đế, nay ta muốn dung theo lệ Thiên-tử, nên chăng ? » Trần-Cung nói : « Không dặng đâu. » Lữ-Bố nói : « Vậy thì dùng theo lệ Chư-hầu dặng chăng ? » Trần-Cung nói : « Vậy cũng không dặng nữa. » Lữ-Bố nói : « Thôi, nói vậy thì ta y như lệ Khanh-đại-phu mà làm. » Trần-Cung nói :

« Dùng theo lệ Khanh-dại-phu cũng không dặng nữa.»
Lữ-Bố cười rằng: « Lẽ nào ta lại dùng theo lệ thứ dân sao? » Trần-Cung nói: « Ý tôi không phải như vậy.»
Lữ-Bố nói: « Vậy chớ ý ông thiệt muốn thế nào? »
Trần-Cung nói: « Nay Chư-hầu trong thiên hạ, đều tranh hùng với nhau, mà ông với Viên-công-Lộ lại kết nghĩa sui gia cùng nhau, chắc Chư-hầu đều ganh ghét. Nếu để chọn cho dặng tháng tốt ngày lành, tôi e nó chờ đến ngày ấy sắp đặt binh phục mà cướp dứt, thì ta tính lẽ nào. Nên tôi nghĩ, hễ không đành gã thì thôi, như đã đành gã, thì hơn khi Chư-hầu chưa biết, lập tức tống hôn đến Thọ-xuân, mà đình trú nơi quận khác, rồi sẽ chọn ngày mà thành thân, thì mới là tròn việc.» Lữ-Bố cả mừng mà rằng: « Nói như lời Công-dại, thiệt là phải lắm.» Bèn lật đật vào nói cho Nghiêm-Thị hay. Rồi nội đêm đó, sửa soạn tư trang, sắm sửa Hương-xa bừa mã, khiến Tống-Hiến và Ngụy-Thục, hiệp với Hàng-Dẫn mà tống hôn. Ngày ấy ca xướng đờn địch đưa ra ngoài thành mà thẳng qua Hoài-nam.

Lúc ấy cha của Trần-ngươn-Long là Trần-Khuê dưỡng lão ở nhà, xảy nghe có tiếng đờn địch, thì hỏi thăm gia nhơn, gia nhơn thuật việc Lữ-Bố tống hôn lại cho Trần-Khuê nghe. Trần-Khuê nói: « Trời đất ôi! Ấy là kế *Sơ bất giản thân đó*. Vậy thì chắc là Lưu-huyền-Đức lâm nguy rồi đây.» Nói rồi bèn khiến quân điu dặc đến ra mắt Lữ-Bố. Lữ-Bố hỏi rằng: « Vậy chớ Đại-phu đến đây có việc chi? » Trần-Khuê thưa: « Tôi nghe Tướng-quân chết, nên phải đến mà điếu tang.» Lữ-Bố dục mình mà rằng: « Lạ kia! Vì cớ gì, mà ông nói như vậy? » Trần-Khuê nói: « Khi trước Viên-công-Lộ đem vàng và lụa mà cho Tướng-quân đó, là muốn khiến Tướng-quân giết Lưu-huyền-Đức, té ra Tướng-quân lại dùng kế bắn kính mà hòa giải đi. Nay lại đến cầu hôn nữa, ấy là trong ý muốn Tướng-quân đưa con gái đến mà thế chơn, dặng va qua đánh Huyền-Đức mà đoạt Tiểu-Bái. Nếu Tiểu-bái mất rồi, thì Từ-châu cũng không còn dặng.

Tôi e từ rày về sau Công-Lộ nay đến mượn binh, mai đến mượn lương, nếu Tướng-quân chịu giúp, thì đã mệt mình châu cấp, mà lại gây oán với người; còn tướng quân không chịu giúp, thì lại bỏ thân nghĩa mà gây việc binh đao. Tôi lại có nghe Viên-Thuật muốn xưng mình là Hoàng-đế, làm như vậy thì quả va là đũa phản nghịch, hễ va phản nghịch, thì Tướng-quân cũng là một bọn phản. Thiên hạ ai chịu dung cho Tướng-quân sao? » Lữ-Bố nghe Trần-Khuê nói việc lợi hại như vậy thì cả kinh mà rằng: « Nếu vậy, Trần-Cung gạt ta rồi đây! » Nói rồi lật đật sai Trương-Liêu dẫn binh tuốt theo. Theo đến ba mươi dặm, rước dặng con gái Lữ-Bố mà đem về, lại bắt luôn Hàng-Dẫn về mà đem cầm nữa. Rồi đó lại sai người qua thông tin với Viên-Thuật rằng: « Nay vì nữ trang chưa đủ, chờ bao giờ sắm sửa đủ mỗi món, thì sẽ tổng hôn qua, không lật đật gì. » Trần-Khuê lại bảo Lữ-Bố giải Hàng-Dẫn về Hứa-đô, Lữ-Bố còn dục dặc chưa quyết, xảy có người báo rằng: « Huyền-Đức ở Tiểu-bái chiêu quân mãi mãi nhiều lắm, không biết vì ý chi. » Lữ-Bố nói: « Việc ấy là việc bôn phạn người Đại-tướng, chẳng có lạ chi đâu. » Khi đương nói đó, vừa có Tống-Hiến và Ngụy-Thục đến mà thưa với Lữ-Bố rằng: « Chúng tôi phụng mạng qua Sơn-đông mà mua dặng hai ba trăm cặp ngựa, về đến địa đầu Tiểu-bái, rồi bị đảng ấu cướp dục hết hơn phân nửa; nay chúng tôi dò ra thì quả là Trương-Phi, già dặng giặc núi, mà sang đoạt ngựa ấy, nên chúng tôi về chịu tội và thưa cho Minh-công hay. » Lữ-Bố nghe rồi cả giận, tức thì truyền điếm binh kéo qua Tiểu-bái dặng mà đánh với Trương-Phi.

Khi Lữ-Bố dẫn binh đến ngoài thành Tiểu-bái, Huyền-Đức nghe tin như vậy, thì cả kinh, lật đật đem quân ra thành mà cự địch. Hai bên bày trận vừa rồi, Huyền-Đức cỡi ngựa ra trước trận mà rằng: « Vậy chớ như huynh vì có gì mà lãnh binh đến đây? » Lữ-Bố chỉ Huyền-Đức mà mắng rằng: « Ta bắn kích trước viên-môn mà cứu đại nạn cho mi, có sao mi dám sang đoạt ngựa của ta vậy? » Huyền-Đức đáp rằng: « Vì trong thành tôi ít

ngựa, thiệt có sai người đi tìm mà mua ngựa các nơi; nào tôi dám đoạt ngựa của nhơn huynh bao giờ?» Lữ-Bố rằng: «Hôm kia mi khiến Trương-Phi đoạt ngựa hay của ta hết một trăm năm chực đôi, nay còn chối gì nữa?» Trương-Phi nghe nói đến việc cướp ngựa, thì hơi mâu dục ngựa xốc ra mà rằng: «Thiệt ta đoạt ngựa của mi mà mi lại làm chi ta dặng sao?» Lữ-Bố thấy Trương-Phi thì mắng rằng: «Thằng mắt tròn, mi dễ người ta đã nhiều phen lắm.» Trương-Phi mắng rằng: «Ta đoạt ngựa của mi thì mi biết giận, còn như mi đoạt Từ-Châu của Đại-Ca, thì mi không nhắc đến hay sao?» Lữ-Bố dục ngựa hơi kích tới đâm Trương-Phi. Trương-Phi cũng hơi mâu đến cự. Đánh dặng năm trăm dư hiệp, chưa phân hơn thua. Huyền-Đức e có sơ sẩy, lật dật đóng kiềng thâu quân vào thành, Lữ-Bố phân quân vây bốn phía. Huyền-Đức kêu Trương-Phi mà trách rằng: «Ấy cũng tại mi đoạt ngựa của nó, cho nên mới gây ra có sự này. Vậy chớ ngựa ấy bây giờ để chỗ nào?» Trương-Phi nói: «Đều gửi nơi các sở chùa.» Huyền-Đức sai người ra thành, đến dinh Lữ-Bố mà xin dạm ngựa trả lại, dặng hai đường đều rút binh về.

Khi ấy Lữ-Bố muốn cho. Trần-Cung nói: «Nay nếu không giết phứt Lưu-Bị đi thì ngày sau ắt là sanh khó cho tướng quân lắm.» Lữ-Bố nghe theo, bèn không chịu hòa, sai quân phá thành lại gặt hơn nữa.

Huyền-Đức hội Mê-Trước và Tôn-Càng mà thương nghị. Tôn-Càng nói: «Lúc này Tào-Tháo giận Lữ-Bố ta lắm. Vậy bỏ thành chạy qua Hứa-đô, đến mượn binh của Tào-Tháo mà đánh Lữ-Bố; ấy là chức cao hơn hết.» Huyền-Đức hỏi: «Có ai chịu xông vây mà ra chằng?» Trương-Phi thưa rằng: «Tiểu đệ xin đi trước cho.» Huyền-Đức khiến Trương-Phi đi trước, Vân-Trường đi sau, còn mình đi đạo trung mà bảo hộ gia quyến. Đêm ấy vừa lúc canh ba nhơn có trăng sáng ra cửa Bắc mà chạy. Đương lúc chạy vừa gặp Tống-Hiến và Ngụy-Thục, bị Dực-Đức đánh

nhầu một trận mà ra khỏi trùng vây. Trương-Liêu rượt theo thì có Vân-trường cự địch.

Lữ-Bố thấy Huyền-Đức bỏ thành mà chạy rồi, thì không rượt theo, tức thời vào thành an ủi dân dã, rồi khiến Cao-Thuận ở giữ Tiều-bái, còn mình thì rút quân mà trở về Từ Châu.

Huyền-Đức chạy đến Hứa-dô rồi thì đóng trại nơi ngoài thành mà khiến Tôn-Càng vào ra mắt Tào-Tháo mà rằng : « Huyền-Đức bị Lữ-Bố bắt hiếp quá lắm, nên đến đây mà xin nương nhờ. » Tào-Tháo nói : « Huyền-Đức với ta là tình anh em, vậy ngươi phải thỉnh vào mà đàm đạo. » Tôn-Càng vâng lời ra về, mà thuật lại với Huyền-Đức.

Ngày mai Huyền-Đức để Quang-Công và Trương-Phi ở ngoài thành, rồi đi với Tôn-Càng và Mê-Trước vào thành mà ra mắt Tào-Tháo. Tào-Tháo tiếp đãi trọng hậu lắm, Huyền-Đức mới tỏ hết việc Lữ-Bố hiếp mình cho Tào-Tháo nghe. Tào-Tháo nói : « Lữ-Bố là thằng bất nghĩa, ta quyết giúp sức với Hiền-đệ mà trừ phứt nó đi. » Huyền-Đức cả mừng. Tào-Tháo truyền dọn tiệc mà thiết đãi. Mãng tiệc rồi thì Huyền-Đức từ giả mà lui ra. Tuân-Vức vào thưa với Tào-Tháo rằng : « Lữ-Bị là người anh hùng, nếu nay không trừ phứt đi, thì ngày sau sanh khó. » Tào-Tháo không nghe. Tuân-Vức lui ra, thì Quách-Gia lại bước vào nữa. Tào-Tháo nói : « Tuân-Vức khuyên ta giết Huyền-Đức, nên chăng ? » Quách-Gia nói : « Không nên đâu, Chúa-Công dấy nghĩa binh mà trừ hại cho bá tánh, lấy đều tín nghĩa mà chiêu hiền đãi sĩ, còn e không ai phục thay. Lữ-Bị là người có danh anh hùng, nay cùng khốn mà tìm đến nếu giết va thì mang tiếng hại người hiền những kẻ anh tài thấy vậy thì đều dam lòng nghi mà chẳng thêm bước chơn đến. Như vậy Chúa - công dùng ai mà làm cho an đặng ? ấy có phải là giết một người mà mất lòng trong bốn biển chăng ? Cơ hội hư nên đều tại đây, xin Minh-Công xem xét cho đành rành. » Tào-Tháo nghe rồi thì cả mừng mà rằng : « Lời ấy thiệt hiệp ý ta lắm. »

Ngày mai bèn làm biểu-chương mà tiến cử Lưu-Bị làm Dự-châu-mục. Trình-Dục cang rằng: « Tôi xem Lưu-Bị không phải là kẻ ở bực dưới, chỉ bằng trừ phức va đi thì hay hơn.» Tào-Tháo nói: « Nay đương lúc ta dụng anh hùng, không nên giết một người mà làm cho mất lòng cả thiên hạ đâu. Chuyện ấy ta với Quách-phụng-Hiếu, kiến thức cũng y như nhau.» Bèn không nghe lời Trình-Dục, mới điếm ba ngàn binh và một muôn học lương, cấp cho Huyền-Đức, khiến qua Dự-châu mà lãnh việc, rồi tấn binh đồn Tiểu-bái, chiêu tập binh tàn khi trước, dặng mà đánh Lữ-Bố.

Huyền-Đức đến Dự-châu rồi thì sai người ước hội với Tào-Tháo. Tào-Tháo vừa muốn khởi binh, dặng mà đi đánh Lữ-Bố. Bỗng có quân Lưu-tinh - mã báo rằng: « Trương-Tể ở Quang - trung kéo binh đến đánh Nam-dương, nay đã bị tên mà thất rồi, cháu của Trương-Tể là Trương-Tú lãnh lấy đạo binh ấy, dùng Giã-Hủ làm mưu sĩ, kết phe với Lưu-Biểu, mà đồn binh nơi Yên-thành, lại muốn đến Kinh-dô mà cướp giá nữa.» Tào-Tháo nghe báo cả kinh, muốn dấy binh mà trừ giặc, lại e Lữ-Bố tới xâm Hứa-dô, bèn hỏi kế nơi Tuân-vức. Tuân-Vức nói: « Việc này dễ lắm, vả chăng Lữ-Bố là đứa vô mưu, thấy lợi thì tham, Minh-công nên sai người qua Từ-châu mà thặng chức và ban thưởng cho va, rồi khiến va giao hòa với Huyền-Đức, thì va ắt mừng, mà không toan đến chuyện xa nữa.» Tào-Tháo khen phải, bèn nhứt diện sai Phụng-quân-dô-húy là Vương-Tắc, đem sắc chỉ và tờ hòa giải qua Từ-Châu; nhứt diện điếm mười lăm muôn binh mà đi đánh Trương-Tú, lại chia binh làm ba tốp, sai Hạ-hầu-Đôn đi tiên-phông, binh mã kéo đến Dự-thủy mà đóng trại.

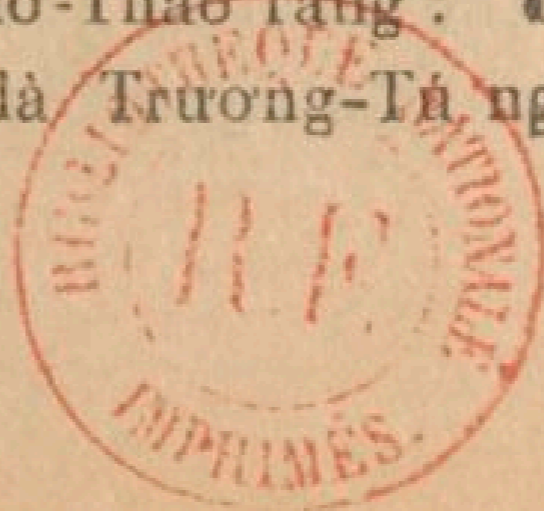
Khi ấy Giã-Hủ khuyên Trương-Tú rằng: « Binh oai của Tào-Tháo thịnh lắm, thế ta cự địch không lại đâu, chỉ bằng bó giáo mà qui hàng thì hay hơn.» Trương-Tú nghe theo, bèn sai Giã-Hủ đến trại Tào-Tháo mà thỉnh hàng. Tào-Tháo thấy Giã-Hủ đối đáp nhậm lệ thì đem lòng yêu

dấu, muốn dùng làm mưu sĩ. Giã-Hủ nói : « Xưa kia tôi theo Lý-Thôi thì đã mang tiếng với thiên hạ rất nhiều. Nay tôi theo phò Trương-Tú thì tôi bầy chi nghe nấy, nên tôi không nỡ bỏ mà đi. » Bèn từ giã mà lui ra.

Ngày mai Giã-Hủ dẫn Trương-Tú đến ra mắt Tào-Tháo, thì Tào-Tháo thết đãi rất hậu, rồi đem binh mà vào Huyền-thành mà đình trú, còn dư binh bao nhiêu thì phân đồn ngoài thành, đình trại liền lạc hơn mười dặm, đình trú luôn ba ngày, ngày nào Trương-Tú cũng có dọn tiệc mà thết đãi Tào-Tháo.

Ngày kia Tào-Tháo uống rượu say, thì hỏi mấy người hầu trong rằng : « Thành này có lâu xanh chẳng ? » Cháu của Tào-Tháo là Tào-an-Dân biết ý chú mình, bèn thưa kín rằng : « Hôm qua cháu thấy phía bên quán-dịch, có một người đờn bà, nhan sắc xinh tốt ; hỏi ra, mới biết là vợ của Trương-Tế, thiếp dâu của Trương-Tú. » Tào-Tháo nghe nói, tức thì sai Tào-an-Dân tuyền năm mươi binh ròng, kéo qua mà bắt nàng ấy. Giây lâu nàng ấy đến dinh, Tào-Tháo xem thấy, quả xin đẹp lắm, bèn hỏi rằng : « Vậy chớ nàng tên họ chi ? » Nàng ấy thưa rằng : « Tôi vốn họ Trâu, là vợ của Trương-Tế thuở trước. » Tào-Tháo nói : « Vậy chớ phu nhơn biết ta chẳng ? » Trâu-Thị nói : « Tôi nghe oai danh thừa tướng đã lâu, hôm nay mới đặng gặp mặt, thiệt là may lắm. » Tào-Tháo nói : « Ta cũng vì phu nhơn, nên ta mới chịu cho Trương-Tú đầu hàng, nếu không thì ta đã diệt tộc nó rồi. » Trâu-Thị lạy tạ mà rằng : « Thiệt cũng nhờ ơn Thừa-tướng lắm. » Tào-Tháo nói : « Hôm nay ta đặng thấy phu nhơn, thiệt là đều may của trời cho. Vậy phu nhơn chung gối cùng ta một đêm, rồi sẽ theo ta về Kinh-đô mà hưởng phú quý, trong ý phu nhơn ra thế nào ? » Trâu-Thị vâng chịu. Đêm ấy hai người đều vào trướng mà giao hoang.

Lúc ấy Trâu-Thị nói với Tào-Tháo rằng : « Nếu tôi trú lại trong thành lâu ngày, ắt là Trương-Tú nghi ngờ, và

ngoại nhưn cũng nghị luận nữa. » Tào-Tháo nói : « Vậy thì rạng ngày hai ta sẽ ra ngoài trại mà ở. »

Ngày mai Tào-Tháo với Trâu-Thị ra ở nơi ngoài thành. Tào-Tháo kêu Điền-Vi mà khiến tuần phòng bốn phía và truyền lệnh cho chư tướng rằng : « Hễ không kêu đến thì chẳng dặng vào. » Vì vậy cho nên trong ngoài cách nhau không thông hiểu chi hết. Từ ấy Tào-Tháo mê đắm Trâu-Thị, không tưởng tới việc về Kinh-đô nữa.

Gia dịch của Trương-Tú thấy chuyện như vậy thì mật báo cho Trương-Tú hay. Trương-Tú hay nổi giận mà rằng : « Tào-tặc làm đều nhục ta lắm. » Bèn mời Giã-Hũ mà thương nghị. Giã-Hũ nói : « Việc ấy không nên cho lậu ra, ngày mai chờ khi Tào-Tháo ra trường thì ta làm như vậy như vậy. » Trương-Tú nghe theo.

Ngày mai Tào-Tháo đương ngồi trong trường, Trương-Tú vào thưa rằng : « Binh mới hàng cho đồn ở ngoài, nên có nhiều dứa bỏ trốn, nay xin cho vờ vào trung quân. » Tào-Tháo cho Trương-Tú mới dời quân ấy mà đồn vào trung quân, rồi phân ra làm bốn trại, dặng khắc ký mà cử sự, song còn e Điền-Vi có sức mạnh mà khó nổi đến gần bèn thương nghị với bộ tướng là Hồ-xa-Nhi. (Nguyên Hồ-xa-Nhi có sức nhắc nổi năm trăm tạ, và đi một ngày dặng bảy trăm dặm đườn :.) Hồ-xa-Nhi bày kế cho Trương-Tú rằng : « Sợ Điền-Vi là sợ va có cặp thiết-kích mà thôi. Vậy đến mai Chúa-công nên thỉnh va đến uống rượu, ép va uống cho thiết say, rồi sẽ cho về, lúc ấy tôi lộn theo đám quân tùy tùng của va, mà lén vào trường, dặng mà trộm phức cặp thiết-kích ấy đi thì không còn sợ va nữa. » Trương-Tú rất mừng, bèn sắm sửa cung tên binh giáp sẵn sàng, và mật thuyền với quân bốn trại ấy, đến ngày kỳ hẹn, thì sai Giã-Hũ thỉnh Điền-Vi qua trại mà thiết đãi. Điền-Vi ăn uống sai mèm, đến tối mới về. Hồ-xa-Nhi lộn theo bọn tùy nhưn mà thẳng đến đại trại.

Đêm ấy Tào-Tháo và Trâu-thị đương uống rượu trong trường xảy nghe ngoài trường có tiếng người ngựa, thì

lật dật sai người ra xem. Người ấy vào thưa rằng : « Ấy là quân của Trương-Tú đi tuần đêm. » Tào-Tháo nghe nói thì không nghi gì hết. Qua canh hai, bỗng nghe tiếng ó dậy phía sau trại, thì quân vào báo rằng : « Có lửa phát cháy trên xe cỏ. » Tào-Tháo nói : « Không hề gì đâu lửa của quân sĩ lơ đĩnh, đừng có chộn rộn. » Nói rồi thì nghe bốn phía đều có lửa dậy. Tào-Tháo mới cả kinh, kiếp kêu Điền-Vi. Mà Điền-Vi còn say mê mang. Lúc đang chiêm bao, nghe tiếng chiền trống thì dục mình ngồi dậy kiểm cặp thiết-kích ; song kiểm chưa đặt mà giặc đã đến Viên-môn rồi. Điền-Vi túng phải dục gươm đeo của bộ-tốt đặt cầm tay, rồi ngó ra trước cửa, thì thấy người ngựa vô số, đều cầm trường thương mà xông vào trại. Điền-Vi ráng sức xốc ra, mà chém chết hai mươi người quân ngựa vừa lui, thì quân bộ lại đến. Hai bên thương đóng dường như ngọn lau. Điền-Vi mình không mang giáp, trong mình bị thương vài mươi mũi, bèn liều thác đánh nhàu, gươm ấy lực móp, dùng không dặng, nên mới bỏ gươm, hai tay bắt hai tên quân giơ lên mà cự địch. Đánh chết hơn tám chục người, quân giặc chẳng dám lại gần, cứ ở xa xa mà bắn như mưa bất. Điền-Vi liều thác mà giữ cửa trại, ngặt vì sau trại quân giặc đã vào ; trên lưng Điền-Vi lại bị một vit rất nặng, máu ra lai láng mà thác. Điền-vi thác hơn nửa giờ mà chẳng có một người dám vào cửa trước.

Tào-Tháo nhờ có Điền-Vi ngăn trở cửa trại, mới dặng thoát ra sau trại lên ngựa mà chạy một mình. Tào-an-Dân chạy bộ mà theo. Tào-Tháo khi ấy, nơi sau lưng lại bị một mũi tên ngựa cũng bị ba mũi, mà ngựa thiệt hay, đau chừng nào lại càng chạy mau chừng nấy, chạy riết tới bờ sông Vị-thủy, quân giặc theo tới bằm An-Dân ra như tương, Tào-Tháo giục ngựa lướt sông, vừa lên bờ dặng, quân giặc lại bắn một mũi tên trúng con mắt ngựa ấy, ngựa ấy té nhào ; may nhờ có con trai lớn của Tào-Tháo là Tào-Ngang, bắt ngựa của mình cỡi mà dâng cho Tào-Tháo. Tào-Tháo lên ngựa mà tẩu thoát. Còn Tào-Ngang thì bị giặc bắn chết. Tào-Tháo chạy dọc dặng, gặp các tướng, bèn thâu nhóm binh tẩu lại.

Lúc ấy Hạ-hầu-Đôn lãnh binh Thanh-châu, binh ấy như dịp xuống cướp giặc xóm làng. Quan Bình-lồ hiệu-húy là Vu-Cấm đem binh ra dẹp và an ủi hương dân. Binh Thanh-Châu chạy về gặp Tào-Tháo thì khóc lạy mà thưa rằng : « Vu-Cấm làm phản ; chém giết quân mã Thanh Châu hết. » Tào-Tháo căm kinh.

Giây lâu có Hạ-hầu-Đôn, Hứa-Chữ, Lý-Điền, Nhạc-Tấn đều đến. Tào-Tháo nói : « Nay Vu-Cấm làm phản phải điềm binh mà trừ nó. » Các tướng ấy vâng lệnh ra đi. Vu-Cấm thấy bọn của Tào-Tháo đến, thì dẫn quân lập trận mà hạ trại. Tuân - Vức nói với Vu - Cấm rằng : « Binh Thanh-châu nói tướng-quân làm phản, nay Thừa-tướng đã đến, sao không cáo thú việc ấy, lại đóng trại mà làm chi ? » Vu-Cấm nói : « Nay binh giặc theo sau lưng, tức thì sẽ tới, nếu chẳng dự bị trước, thì lấy gì mà ngăn giặc, việc ấy có phải là việc lớn chăng ? » Lập dinh vừa xong, thì Trương-Tú dẫn hai đạo quân đến. Vu - Cấm bôn thân ra đánh. Trương-Tú lật dật lui binh lại, các tướng thấy Vu-Cấm tới trước, thì cũng dẫn quân ra đánh. Quân của Trương-Tú cả thua. Vu-Cấm rượt theo hơn một trăm dặm. Trương-Tú thể cùng sức yếu, túng phải dẫn bại binh mà qua đầu Lưu-Biêu.

Tào-Tháo thâu quân điềm tướng, Vu-Cấm vào ra mắt mà thưa rằng : « Quân Thanh-châu làm ngang cướp của dân ; cho nên tôi phải giết nó. » Tào-Tháo nói : « Chẳng thua với ta mà hạ trại trước, là có gì vậy ? » Vu-Cấm lấy lời nói trước với Tuân-Vức mà đáp lại. Tào-Tháo nói : « Tướng quân trong lúc hoản hốt, mà hay chỉnh binh lập lũy, chịu chê chịu nhục, làm cho trở bại làm thắng, tuy những danh tướng xưa, cũng không hơn đặng. » Bèn cho một bộ Kim-khí, và phong thêm chức Ích-thọ-đinh-hầu, rồi trách Hạ-hầu-Đôn trị binh chẳng nghiêm ; lại bày cuộc tế mà tế Điền-Vi.

Khi ấy Tào-Tháo bôn thân ra khóc mà tế. Tế rồi thì đoái lại các tướng mà rằng ; « Con lớn và cháu yêu của

ta đều thất, song ta không thương cho mấy, duy thương tiếc một mình Điền-Vi mà thôi. » Chúng tướng đều động lòng mà khóc theo.

Ngày thứ Tào-Tháo hạ lệnh thân binh mà trở về Hứa-dô.

Còn Vương-Tắc đem chiếu đến Từ-châu, Lữ-Bố rước vào, giở chiếu ấy ra mà đọc, thì thấy chiếu ấy phong mình làm Bình-dông-tướng-quân. Vương-Tắc giao ấn xong rồi thì đưa thơ tư của Tào-Tháo ra, và nói với Lữ-Bố rằng ; « Ý Tào-Công cũng kính trọng tướng-quân lắm. » Lữ-Bố cả mừng, xảy có quân báo rằng ; « Viên-Thuật có sai người đến. » Lữ-Bố kêu vào mà hỏi. Người ấy thưa rằng ; « Viên-Công gần lên ngôi Hoàng-đế và lập Đông-cung, cho nên sai tôi đến rước Hoàng-phi về Hoài-nam. » Lữ-Bố cả giận mà rằng ; « Phẫn-lặc sao dám làm như vậy kia ? » Bèn giết người sứ ấy, rồi khiến Trần-Đặng làm biểu và đóng gông Hàng-Dẫn lại đi theo Vương-Tắc mà giải Hàng-Dẫn về Hứa-dô ; lại có gởi thơ cho Tào-Tháo mà xin làm thiết thọ Từ-châu-mục. Tào-Tháo hay việc Lữ-Bố không chịu làm suôi với Viên-Thuật, thì trong lòng cả mừng ; bèn chém Hàng-Dẫn nơi giữa chợ. Trần-Đặng thưa kín với Tào-Tháo rằng ; « Lữ-Bố lòng như sài lang, mạnh mà không mưu, ít hay tính tới tính lui, vậy phải toan trừ cho sớm. » Tào-Tháo nói ; « Ta biết Lữ-Bố lòng lang dạ thú, thiết khó mà nuôi nó cho lâu, nếu chẳng có cha con Nguơn-long thì có ai mà xét đặng việc ấy ? Vậy Nguơn-long tính giùm cho tôi. Trần-Đặng nói ; « Nếu Thừa - tướng cử sự thì tôi làm nội ứng cho. » Tào-Tháo cả mừng, bèn dựng biểu mà xin cho Trần-Khuê hai ngàn học lương, và phong cho Trần-Đặng làm Quảng-lãng Thái-thú. Trần-Đặng tạ từ mà trở về. Tào-Tháo nắm tay Trần-Đặng mà rằng ; « Việc bên phương-dông nay ta phú thất cho người. » Trần-Đặng vâng chịu ; rồi trở về Từ-châu vào ra mắt Lữ-Bố. Lữ-Bố hỏi việc ấy, thì Trần-Đặng nói ; « Cha tôi dặng tặng lộc còn tôi làm Quảng-lãng Thái-thú. » Lữ-Bố cả giận mà rằng ; Người chẳng xin giùm cho ta làm Từ-châu mục, để xin-tước lộc cho mình. Cha người bảo ta hiệp

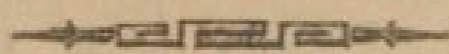
đồng với Tào-công và tuyệt việc làm sui với Công-Lộ. Nay chỗ ta muốn xin thì không dặng một đều chi, còn cha con người đều dặng sanh hiền, té ra ta bị cha con người gạt ta. » Bèn rút gươm muốn chém Trần-Đặng. Trần-Đặng cười rằng ; « Tướng-quân sao mà bất minh lắm vậy ? » Lữ-Bố nói ; « Ta bất minh đều chi đâu ? » Trần-Đặng nói ; « Khi tôi ra mắt Tào-công thì tôi có thưa với người rằng ; « Nuôi Tướng-quân vi như nuôi hùm, phải dùng thịt mà cho ăn cho no, nếu chẳng no thì căng mình. Tào-công cười mà đáp rằng ; « Chẳng phải như vậy đâu, ta dãi Ôn-hầu như nuôi chim ưng, bày cáo thỏ chưa an, ta chẳng dám cho ăn no, dối còn dùng dặng, nếu no thì bay đi, khi ấy tôi có hỏi rằng : « Vậy chớ ai là cáo, ai là thỏ ? Tào-công nói rằng ; « Tại Hoài-nam thì có Viên-Thuật, tại Giang-đông thì có Tôn-Sách, tại Kỳ-châu thì có Viên-Thiệu, tại Kinh-tương thì có Lưu-Biểu, tại Ích-châu thì Lưu-Chương tại Hôn-trung Trương-Lỗ, những bọn ấy đều là bọn cáo thỏ hết. » Lữ-Bố nghe rồi liền quăng gươm mà cười rằng ; « Nếu vậy Tào-công biết ý ta lắm. » Trong lúc đương nói chuyện, bỗng có quân-báo rằng ; « Viên-Thuật kéo binh nên lấy Từ-châu. » Lữ-Bố nghe nói thì cả kinh.

Ấy là :

*Tần-Tấn hóa đều Ngô-việt dẫu,
Hôn-nhơn gây cuộc giáp binh sang.*

Muốn rõ việc sau thế nào, hãy nghe hồi sau phân-giải.

ĐỆ THẬP THẤT HỒI

*Viên-công-Lộ cả dấy bảy quân,
Tào-mạnh-Đức hội hiệp ba tướng.*

Nói về Viên-Thuật ở Hoài-nam, đã dặng đất rộng lương nhiều, lại có Ngọc-tỷ của Tôn-Sách nữa. Bèn muốn tiếm

xưng đế hiệu ; nhóm hết các tướng mà thương nghị rằng ;
« Thuở xưa vua Hớn-cao-Tồ, vẫn là một người đình-trưởng
ở nơi sông Từ, còn dựng nên cơ nghiệp mà có thiên hạ,
nay đã quá bốn trăm năm, Khí số đã hết, cho nên bốn
biên đều giậy. Nhà ta bốn đời đều dựng tước Tam-công,
trăm họ đều qui phục, ta muốn ứng theo ý trời, thuận
theo lòng người mà lên ngôi Cửu-ngũ, vậy ý người nghị
làm sao? » Chức chủ-bộ là Diêm - Tượng nói : « Chẳng
nên đâu, đời nhà Châu ông Hậu-Tắc công cao đức dày,
truyền đến vua Văn-Vương trong ba phần thiên hạ thì đã
qui phục hết hai phần. Như vậy mà hãy còn thủ phạm
làm tội, phục thờ nhà Ân thay ; hưởng chi Minh-công, tuy
qui nhiều đời, song cũng chưa bằng thành đức của nhà
Châu. Vả lại nhà Hớn tuy đã suy vi, cũng chưa có đều
bạo ngược cho bằng vua Trụ. Theo ý tôi tưởng thì đều
ấy quyết chẳng nên làm đâu.» Viên-Thuật cả giận mà
rằng : « Họ ta là họ Viên, ra nơi nhà Trần là con cháu
vua Đại-Thuấn, lấy thờ mà nối cho ngôi Hỏa, thiết là
ứng vận. Vả lại lời sấm có nói rằng : « Đường cao thay
nhà Hớn, mà tên chữ của ta là Công - Lộ, thì đã ứng
theo lời sấm rồi, lại thêm có ngọc-tỷ truyền quốc, nếu
chẳng làm vua thì là trái đạo trời lắm. Ý ta đã quyết rồi,
hề ai còn nhiều lời thì ta chém.» Bèn đặt hiệu là Trọng-
thị, lập quan đại quan tể, cỡi xe long phụng, tế Nam-
giao Bắc-giao, lập vợ mình là con gái của Phùng-Phương
làm Hoàng-hậu, con trai mình làm Đông-cung. Rồi đó,
lại sai người thối thúc con gái Lữ-Bố về dựng có lập
làm Hoàng-phi của Đông-cung. Té ra nghe tin Lữ-Bố
đã giải Hàng-Dần về Hứa-dô cho Tào - Tháo chém rồi.
Viên-Thuật cả giận ; bèn dùng Trương - Huấn làm đại-
tướng, thốn -lãnh đại quân hơn hai mươi muôn, phân
làm bảy đạo mà đi đánh Từ-châu ; đạo thứ nhất, Đại-
tướng là Trương - Huấn ở giữa ; đạo thứ hai, Thượng-
tướng là Kiều-Cảnh ở bên tả ; đạo thứ ba, Thượng-tướng

là Trần-Kỹ ở bên hữu; đạo thứ tư, Phó-tướng là Lôi-Bạc ở bên tả; đạo thứ năm, Phó-tướng Trần-Lang ở bên hữu; đạo thứ sáu, tướng mới đầu là Hàng-Xiêm ở bên tả, đạo thứ bảy, tướng mới đầu là Dương-Phụng ở bên hữu. Mấy đạo binh ấy lãnh bộ hạ và mãnh tướng mà khởi trình nội ngày đó. Lại khiến quan Thái-sử Giản-châu là Kim-Thượng làm Thái-húy, mà giữ việc vận lương tiền cho bảy đạo binh ấy. Kim-Thượng không chịu. Viên-Thuật giết phức đi, mà dùng Kỷ-Linh làm Cứu-ưng-sứ trong bảy đạo quân ấy; rồi lại khiến Lý-Phong, Lương-Cang, Nhạc-Tụ làm Thôi-lấn-sứ đặng mà tiếp ứng trong bảy đạo quân ấy. Lữ-Bố khiến người thám thính thì nghe đặng Trương-Huấn dẫn một đạo quân đến lấy Từ-châu, Kiều-Cánh dẫn một đạo quân đến lấy Tiểu-bái; Trần-Kỹ dẫn một đạo quân đến lấy Nghi-đô; Lôi-Bạc dẫn một đạo quân đến lấy Lang-nhi; Trần-Lang dẫn một đạo quân đến lấy Yết-thạch; Hàng-Xiêm dẫn một đạo quân đến lấy Hạ-bi; Dương-Phụng dẫn một đạo quân đến lấy Tuấn-sơn. Bảy đạo quân mã đi một ngày đặng năm mươi dặm, mà và đi và cướp giựt theo dọc đường. Lữ-Bố cho vời các mưu sĩ lại mà thương nghị. Trần-Cung nói: «Họa của Từ-châu đây, là giây bởi cha con Trần-Khuê. Vì va mị với trào-dinh đặng mà cầu tước lộc, cho nên ngày nay họa đến cho tướng quân. Vậy phải chém đầu hai người ấy mà dung cho Viên-Thuật thì va ắt lui binh.» Lữ-Bố nghe theo, bèn khiến bắt Trần-Khuê và Trần-Đặng đến. Trần-Đặng cả cười mà rằng: «Sao mà nhát lăm vậy?» «Tôi xem bảy đạo binh ấy cũng như bảy đồng cỏ mục, không cần gì phải lo.» Lữ-Bố nói: «Nếu người có kế phá giặc đặng thì ta tha tội cho người.» Trần-Đặng nói: «Nếu tướng-quân dùng lời tôi thì ắt giữ Từ-châu đặng, không lo chi cả.» Lữ-Bố nói: «Nói thử cho ta nghe.» Trần-Đặng nói: «Binh của Viên-Thuật tuy đông, song đều là quân-ô-hạp hết, chẳng hề biết thương và tin nhau nay tôi muốn dùng chánh binh mà gìn giữ; lại ra kỳ binh mà thắng nó, thì lẽ nào lại không thành công? lại có một kế, chẳng những là bảo an Từ-châu mà

thôi, mà lại bắt đặng Viên-Thuật nữa.» Lữ-Bố hỏi: « Kế ấy thế nào? » Trần-Đặng nói: « Hàng - Xiêm, Dương-Phụng là cựu thần của nhà Hớn, vì sợ Tào-Tháo mà chạy, không nhà mà ở, nên phải đầu dõ Viên-Thuật. Viên-Thuật lại khinh họ, cho nên họ chẳng vui lòng mà giúp Viên - Thuật đâu. Nếu gửi một phong thư mà kết làm nội ứng, và khiến Lưu-Bị làm ngoại hiệp, thì bắt đặng Viên-Thuật chớ chẳng không? » Lữ-Bố nói: « Người phải đem thư đến nói với Dương-Phụng và Hàng-Xiêm mới đặng.» Trần-Đặng chịu đi. Lữ-Bố mới làm biểu dung về Hứa-đô, và gửi thư qua Dự-châu, rồi khiến Trần-Đặng dẫn vài tên quân kị mà thẳng đến Hạ-bì, ở dọc đàng chờ Hàng-Xiêm dẫn binh đến, hạ trại xong; Trần-Đặng mới xin vào ra mắt. Hàng-Xiêm hỏi rằng: « Người là người của Lữ-Bố, đến đây có việc chi chẳng? » Trần-Đặng cười rằng: « Tôi là tôi của nhà Hớn, sao lại coi là người của Lữ-Bố; chớ như Tướng-quân, trước đã làm tôi nhà Hớn nay lại làm tôi của phản tặc như vậy, khiến nên công cang bảo giá nơi Quang-trung ngày xưa, thì đã hóa như không có, thiệt tôi dám chề tướng-quân đều ấy. Vả lại ngày sau chẳng khỏi mang hại; nay nếu tướng-quân không toan cho sớm, thì sau ăn năn không kịp đâu.» Hàng - Xiêm than rằng: « Tôi muốn về nhà Hớn lắm, ngặt vì không có đường mà đi.» Trần-Đặng đưa thư của Lữ-Bố cho Hàng-Xiêm xem. Hàng-Xiêm xem rồi thì nói rằng: « Tôi đã biết rồi. Thôi, ông về trước đi. Rồi đây tôi với Dương-tướng sẽ trở giáo mà đâm nó cho. Khi nào thấy có ngọn lửa giậy, thì Ôn-hầu sẽ đem binh mà tiếp ứng.» Trần-Đặng từ giả Hàng-Xiêm, trở về báo cho Lữ-Bố hay. Lữ-Bố phân binh làm năm đạo; Cao-Thuận dẫn một đạo quân tới Tiểu-bái mà đánh Kiều-Cánh, Trần-Cung dẫn một đạo quân tới Nghi-đô mà đánh Trần-Kỷ, Trương - Liêu và Tang - Bá dẫn một đạo ra Lang-nha mà đánh Lôi-Tạc; Tống-Hiến và Ngụy-Thúc dẫn một đạo ra Yển-thạch mà đánh Trần-Lang, còn Lữ-Bố thì bôn thân dẫn một đạo ra đàng lớn mà đánh với Trương-Huân, mà mỗi người đều lãnh một

muốn binh. Kỳ dư thì ở lại mà giữ thành. Lữ-Bố ra khỏi thành ba mươi dặm, mà hạ trại. Trương-Huấn liệu mình đánh không lại Lữ-Bố, bèn lui binh hơn hai mươi dặm mà đồn trú, dặng có chờ binh bốn phía tiếp ứng.

Lúc ấy vừa chừng canh hai, Hàng-Xiêm Dương-Phụng dẫn binh đến rồi, phóng lửa mà tiếp ứng, binh Lữ-Bố lược xông vào trại, làm cho binh Trương-Huấn cả loạn, Lữ-Bố thừa thế đánh giết, Trương-Huân thua chạy. Lữ-Bố đuổi theo cho đến sáng, lại gặp Kỳ-Linh tiếp ứng, hai bên vừa gặp nhau chưa kịp giao chiến ; thì có Hàng-Xiêm Dương-Phụng áp đến. Kỳ-Linh thua chạy. Lữ-Bố dẫn binh rước theo vừa đến phía sau núi, có một đạo binh kéo tới, mà trong đạo binh ấy thì có một đội quân cầm cờ *Long phụng nhật nguyệt*, và cờ *Tứ đầu ngũ phương*, nép vàng, búa bạc, vốt vàng ngũ trắng, lại thấy dưới cây lọng lụa vàng, có Viên-Thuật mình mặc giáp vàng, đeo hai cây gươm, ra trận mà mắng Lữ-Bố là mọi phản chủ. Lữ-Bố cả giận hơi kích tới đánh. Tướng của Viên-Thuật là Lý-Phong cũng hơi thương ra đánh. Đánh dặng vài hiệp bị Lữ-Bố đâm nhắm cánh tay ; Lý-Phong liệu bề cự không lại, thì lật-đật bỏ thương mà chạy. Lữ-Bố dục ngựa rước theo, chém giết quân sĩ rất nhiều, quân của Viên-Thuật cả loạn. Lữ-Bố dục quân truy cản, cướp dục chiến mã và y giáp rất nhiều.

Viên-Thuật dẫn bọn quân thua mà chạy, chưa khỏi vài dặm ; thấy sau núi có một đạo binh ra đón mình, một tướng đi đầu là Quang-vân-Trường. Vân-Trường kêu lớn rằng : « Phản tặc sao còn chưa chịu chết đi ? Viên-Thuật hoảng chạy, các tướng sĩ đều chạy trốn tứ tán hết. Vân-Trường đánh nhầu một trận, chém giết quân sĩ rất nhiều Viên-Thuật thâu góp bại quân lại mà trở về Hoài-nam.

Trận ấy Lữ-Bố dặng thắng, mới cho mời Vân-Trường cùng bọn Dương-Phụng, Hàng-Xiêm cả thảy đều kéo đến Từ-châu, bày diên yến mà thết đãi và khao thưởng quân sĩ.

Ngày thứ Vân-Trường từ giã mà về. Rồi đó, Lữ-Bố bảo cử cho Hàng-Xiêm làm Nghi-đô-mục ; Dương-Phụng làm Lang-nha-mục. Rồi lại thương nghị muốn đề hai người ấy ở Từ châu. Trần-Khuê nói : « Nếu cho Hàng-Xiêm và Dương-Phụng đến chiếm cứ Sơn đông, chẳng khỏi một năm, thì thành quách Sơn đông đều về tay tướng quân hết. » Lữ-Bố khen phải. Bèn đưa hai người ấy ở tạm nơi Nghi đô và Lang nha mà đợi ân mạng của tráo đình Trần-Đặng hỏi riêng cha mình rằng : « Sao lại không đề hai người ấy ở lại Từ châu, đặt toan mưu mà giết phước Lữ-Bố cho rồi. » Ta e hai người ấy đồng giúp Lữ-Bố thì lại e hùm thêm vây chằng. » Trần-Đặng mới phục cha mình thấy xa.

Còn Viên-Thuật bị thua chạy về đền Hoài nam, thì sai người qua Giang đông mượn binh của Tôn-Sách mà báo thù. Tôn-Sách cả giận mà rằng : « Mi đoạt ngọc-tỷ của ta mà xưng đế, bội phản nhà Hán, nghịch đạo trái lẽ như vậy, ta chưa đem binh mà vấn tội mi thì thôi, lẽ nào lại chịu giúp phản tặc sao ? » Bèn viết thư mà từ chối việc ấy. Sứ đem thư về ra mắt Viên-Thuật. Thuật xem thư rồi thì nổi giận mà rằng : « Thằng con nít miệng còn hôi sữa, sao dám khi ta như vậy kia ? Ta quyết đánh với nó một trận. » Quan Trưởng-sử là Dương-đại-Tướng cang dán hết sức mới chịu thôi.

Từ ngày Tôn-Sách gửi thư cho Viên-Thuật rồi thì cũng sợ binh Viên-Thuật đến, bèn khiến quân gìn giữ nơi Giang-Khẩu.

Ngày kia có sứ của Tào-Tháo đến mà phong Tôn-Sách làm Thái-thú tại Cối-kê, lại khiến dấy binh đánh Viên-Thuật. Tôn-Sách thương nghị cũng muốn dấy binh. Quan Trưởng-sử là Trương-Chiêu thưa rằng : « Viên-Thuật tuy mới thua song binh nhiều lương đủ, chưa nên khinh đánh, chỉ bằng gửi thư cho Tào-Tháo, mà khuyên va đánh Hoài-nam đặt ta làm hậu ứng, hai bên giúp nhau, thì quân của Viên-Thuật ắt thua, muôn đều không mất một, lại cũng có Tào-Tháo giúp mình nữa. » Tôn-Sách nghe theo, bèn khiến sứ lấy theo ý đó mà tỏ cùng Tào-Tháo.

Tào-Tháo về đến Hứa-Đô, thì thương nhớ Điền-Vi lắm bèn lập cuộc mà tri tế, lại phong cho con của Điền-Vi là Điền-Mảng làm chức Trung-lang mà nuôi tại phủ.

Ngày kia có quân báo rằng : « Tôn-Sách sai đưa đem thư đến. » Tào-Tháo khiến cho vào và giở thư ra xem. Xem thư rồi, thì có người báo rằng : « Viên-Thuật thiếu lương, cho nên đem binh cướp dực nơi Trần-lưu ; lại muốn thừa hư đến đánh Hứa-Đô nữa. » Tào-Tháo nghe báo đem binh qua đánh Hoài-nam, để cho Tào-Nhơn ở giữ Hứa-đô, còn bao nhiêu tướng sĩ đều đem theo hết. Kê hết binh bộ và binh ngựa hơn mười bảy muôn, lương thực hơn một ngàn xe ; lại có sai người đi hạ hò với Tôn-Sách, Lưu-Bị và Lữ-Bố dặng mà giấy binh. Binh đến giải hạn Dự-chương thì có Huyền-Đức dẫn binh tiếp rước. Tào-Tháo khiến mời vào dinh, thì Huyền-Đức mới đứng lên hai cái thủ cấp. Tào-Tháo thấy vậy thì sợ mà hỏi rằng : « Thủ cấp của ai đó ? » Huyền-Đức nói : « Ấy là thủ cấp của Hàng-Xiêm và Dương-Phụng. » Tào-Tháo hỏi : « Sao lại giết nó ? » Huyền-Đức nói : « Lữ-Bố khiến hai người ấy ở ở nơi Nghi-đô và Lang-gia mà chờ ân mạng, chẳng dè hai người ấy xúi quân cướp dực của dân, người người đều ta thán. Bởi cơ ấy, tôi mới dọn tiệc mà gạt nó nghị việc. Lúc đang uống rượu thì tôi rơi chén làm hiệu, dặng cho hai em tôi giết nó, còn bao nhiêu quân-sĩ đều hàng đầu. Vậy tôi đến đây mà chịu tội. » Tào-Tháo nói ; « Ông vì nước mà trừ hại, ấy là công lớn lắm, sao gọi là tội ? » Bèn hậu đãi Huyền-Đức rồi hiệp binh mà kéo đến Từ-châu. Lữ-Bố ra rước. Tào-Tháo cũng lấy lời ngon ngọt mà an ủi và phong Lữ-Bố làm Tả-tướng-quân, lại hứa đề sau về trào sẽ ban ấn-thọ. Lữ-Bố cả mừng. Tào-Tháo phân cho Lữ-Bố một đạo binh ở bên tả, Huyền-Đức một đạo binh ở bên hữu, còn Tào-Tháo lãnh đại quân mà ở giữa. Lại khiến Hạ-hầu-Đôn với Vu-Cấm làm Tiên phương.

Viên-Thuật hay binh của Tào-Tháo đến thì khiến đại tướng là Kiêu-Chánh, dẫn năm muôn binh làm tiên phương

Hai bên gặp nhau nơi trước cửa ải Thọ xuân ; Kiều-Chánh dục ngựa ra trước mà đánh với Hạ-hầu-Đôn. Đánh chưa đặng ba hiệp, bị Hậu-Đôn đâm chết, binh của Viên-Thuật cả thua, đều chạy về thành hết. Bỗng có binh báo rằng : « Tôn-Sách đi thuyền đến nơi mé sông phía Tây, Lữ-Bố dẫn binh đánh phía Đông, Lưu-Bị cùng Quang-Trương dẫn binh đánh phía nam ; còn Tào-Tháo dẫn binh mười bảy muôn mà đánh phía Bắc. » Viên-Thuật cả kinh, lật đật hội chư tướng lại mà thương nghị. Dương-dại-Tương nói : « Thọ Xuân đây mỗi năm đều có nước lụt trời hạn người đều thiếu ăn, nay lại động binh rối dân nữa. Bây giờ lòng dân đã sanh oán rồi, nếu binh đến thì khó mà ngăn trở đặng, chi bằng để quân tại Thọ-Xuân, đừng đánh đợi binh họ hết lương, ắt phải sanh biến. Còn Bộ-hạ thì lãnh ngựa lâm quân mà qua sông Hoài nam, một là xét việc chín chắn, hai là tránh đỡ cái mũi giặc ấy. » Viên-Thuật nghe lời bèn để Lý-Phong, Nhạc-Tự, Lương-Cang Trần-Kỷ, bốn người phân binh mười muôn mà ngăn giữ Thọ Xuân ; còn bao nhiêu kho, tàng, vàng, ngọc, châu báu đều thâu góp mà qua sông Hoài nam.

Nói về Tào-Tháo, đem binh mười bảy muôn, mỗi ngày tổn phí lương thực rất nhiều ; các quận vì bị mất mùa cấp lương không đủ. Tào-Tháo hỏi quân công thành, bọn Lý-Phong đóng cửa thành chẳng ra, binh của Tào-Tháo ở đó đã hơn một tháng, lương thực gần hết, bèn gửi thơ cho Tôn-Sách mà mượn đặng mười muôn斛 lương, song cũng không đủ mà phát. Bộ-hạ của Nhậm-Tuấn, là Vương-Cấu, vào bẩm với Tào-Tháo rằng : « Binh nhiều lương ít không đủ mà phân phát. » Tào-Tháo nói : « Vậy thì lấy斛 nhỏ phát cho chúng nó, đặng quyền đỡ mà cứu khi cấp. » Vương-Cấu nói : « Như quân-sĩ oán trách thì tính làm sao ? » Tào-Tháo nói : « Chẳng ấy ta có chức khác. » Vương-Cấu y lệnh lấy斛 nhỏ mà phân phát. Tào-Tháo lên sai người thám thính các trại, thì nghe quân-sĩ oán trách rằng : « Thừa-tướng khi chúng ta lắm. » Tào-Tháo hay chuyện ấy thì

lén đòi Vương-Cầu vào mà rằng : « Ta muốn mượn người một vật, dặng yếm lòng chúng, xin người chớ từ. » Vương-Cầu nói : « Thừa-tướng muốn dùng vật gì ? » Tào-Tháo nói : « Ta muốn mượn cái thủ cấp người mà thị chúng. » Vương-Cầu cả kinh mà rằng : « Tôi thiệt là người vô tội. » Tào - Tháo nói : « Nếu chẳng giết người, lòng quân sanh biến, hễ người thác rồi, thì ta nuôi vợ con người cho, xin người chớ lo. » Vương-Cầu vừa muốn nói nữa, thì Tào - Tháo đã khiến quân đao-phủ-thủ dẫn ra ngoài cửa mà chém. Chém rồi thì lấy đầu bêu lên mà truyền rao rằng : « *Wương-Cầu lấy học nhỏ mà phát lương, gian trộm của quan, nên chiếu theo quân pháp mà trừng trị.* » Từ ấy lòng chúng mới hết oán.

Ngày thứ Tào-Tháo truyền lệnh cho các dinh rằng : « Như trong ba ngày chẳng ráng sức phá thành, thì ta chém hết. » Rồi đó bôn thân đến bên thành, đốc quân khiên đất lãng đá mà lấp hào, dặng có lên thành, quân trên thành bằng xuống như mưa, có hai người thiên tướng sợ thất muốn trở ra. Tào-Tháo dục gươm mà chém thất tại đó, rồi bôn thân đi bung đất lấp hào. Bởi vậy tướng sĩ lớn nhỏ đều đành nhau mà tới trước, quân trên thành ngăn trở không lại ; quân của Tào-Tháo nhảy lên thành dặng ; chặt khóa phá cửa cho cả đội đều xông vào. Lý-Phong, Trần-Kỷ, Nhạc-Tự và Lương-Cang đều bị bắt sống. Tào-Tháo khiến chém hết tại nơi chợ và đốt hết những cung thất, điện võ của Viên-Thuật mới lập và nhứt nhứt mỗi vật phạm quốc cấm trong thành Thọ-xuân đều thâu hết.

Rồi đó, Tào-Tháo thương nghị tấn binh qua sông mà rược theo Viên-Thuật. Tuân-Vức can rằng : Dương-nam mất mùa trời hạn, lương thực thốn thiếu, nếu tấn binh mà làm nhọc quân thì cũng chưa ắt là có lợi, chi bằng về Hứa-đô đợi sang năm lúa chín, quân lương đủ dùng, rồi sẽ đánh nữa. » Tào-Tháo dụ dụ chưa quyết, bỗng có người báo rằng : « Trương-Tú nương dựa Lư-Biêu, quen

thời lung lảng : Nam-dương, Trương-lãng và các huyện lại làm phản nữa. Tào-Hồng cự địch không lại, thua luôn hết đôi ba trận, nên phải sai đến cáo cấp. » Tào-Tháo nghe báo thì lật đật viết thư cho Tôn-Sách, khiến qua sông bày trận mà làm nghi binh, đặt cho Lưu-Biểu chẳng dám vọng động. Rồi nội ngày ấy thâu quân, và nghị việc đánh Trương-Tú.

Lúc Tào-Tháo ra đi lại khiến Huyền-Đức đồn binh nơi Tiều-bái, và kết làm anh em với Lữ-Bố, đặt mà cứu giúp nhau. Lữ-Bố lãnh mạng trở về Từ-châu. Tào-Tháo lại nói nhỏ với Huyền-Đức rằng : « Tôi khiến ông đồn binh nơi Tiều-bái, ấy là kế đào hầm mà đợi hùm đó ; ông phải thương nghị với cha con Trần-Khuê mà làm, đừng để cho sơ sẩy, tôi cũng toan mưu mà cứu viện cho. » Nói rồi thì từ giã ra đi.

Khi Tào-Tháo dẫn quân về đến Hứa-dô, thì có người báo rằng : « Đoàn-Ồi giết Lý-Thôi, Ngủ-Tập giết Quách-Tị đem đầu đến dung, Đoàn-Ồi lại bắt sống cả họ Lý-Thôi, và nhỏ và lớn hơn hai trăm người mà giải về đây nữa. » Tào-Tháo khiến chia ra các cửa, chém đầu má làm linh. Nhơn dân đều vui lòng.

Thiên-tử hội nhóm văn võ mà làm giêng yến thái bình, lại phong Đoàn-Ồi làm cho Đãng-khấu-tướng-quân, Ngủ-Tập làm Diên-lồ Tướng-quân ; đều dẫn binh trấn thủ Trường-an. Hai người tạ ơn ra đi, Tào-Tháo tâu rằng : « Trương-Tú làm loạn, tôi xin đem binh chinh phạt . » Thiên-tử nghe theo rồi lại ngự loan-giá mà đưa Tào-Tháo xuất sư. (Lúc ấy nhằm đầu tháng tư năm Kiến-An thứ ba.) Tào-Tháo để Tưân-Vức ở lại Hứa-dô mà điều khiển binh tướng, còn mình thì thống đại quân mà tấn phát.

Đang lúc hành quân, thấy lúa mạch dọc đường đã chín, dân thấy binh đến, trốn lánh các nơi chẳng dám gặt lúa, Tào-Tháo thấy vậy thì sai người truyền dụ khắp hết xa gần, người làng, già trẻ cùng quan sở tại các xứ rằng : « Ta vâng minh-chiếu của Thiên-tử, ta

binh dẹp loạn, vì dân mà trừ hại, nay vừa lúc lúa chín, cực chẳng đã mới dấy binh, tướng sĩ lớn nhỏ, hề ai đi qua mà giày đạp lúa mạch, thì ta chém liền, quân pháp rất nghiêm; chúng dân chớ kinh nghi chi hết.» Bá lánh thấy lời dụ ấy thì đều vui mừng, bèn ra đón đàng mà lạy. Quan quân đi qua đám lúa mạch đều xuống ngựa, lấy tay nung dé lúa chuyền đưa cho nhau mà qua, chẳng ai dám giày đạp hết. Tào-Tháo cỡi ngựa đang đi, bỗng trong đám lúa có con chim cưu sọ mà bay lên; làm cho ngựa của Tào-Tháo giật mình nhảy vào trong lúa, đạp hư lúa mạch hết một khoảnh lớn. Tào-Tháo kêu quan chủ bộ mà báo nghị tội mình đã đạp lúa, quan chủ bộ nói: « Không lẽ nghị tội cho Thừa-tướng. » Tào-Tháo nói: « Ta đã chế phép, mà lại phạm phép thì lấy chi mà phạt chúng. » Bèn rút gươm đeo mà tự vận. Chúng tướng dục gươm mà cứu. Quách-Gia nói: « Lấy theo nghĩa trong sách xuân thu thì phép chẳng buộc nơi bực tôn, thừa tướng thống lĩnh đại quân, lẽ nào lại hại mình như vậy? » Tào-Tháo ngẫm nghĩ giây lâu, rồi nói rằng: « Nếu theo nghĩa xuân thu, phép chẳng buộc nơi bực tôn thì ta khỏi thác. » Bèn lấy gươm cắt tóc mình quăn xuống đất mà rằng: « Cắt tóc này quyền thế cho dầu. » Rồi khiến người lấy tóc truyền rao cho tam quân rằng: « Thừa tướng đạp lúa, vốn đáng chém đầu, nay phải cắt tóc mà thế. » Bởi đó ba quân đều sợ, không có người nào mà chẳng tuân theo quân lệnh. Người sau có làm thơ mà luận rằng:

*Mấy muôn quân sĩ mấy muôn lòng,
Lệnh đã truyền ra há dám không.
Cắt tóc tạm quyền làm thủ cấp,
Tào-mang gian trá thiệt vô song.*

Nói về Trương-Tú hay Tào-Tháo dẫn binh đến thì lật đật làm thơ mà báo với Lưu-Biểu, xin làm hậu ứng, nhứt diện đi với Lôi-Tự, Trương-Tiên đem binh ra thành mà cự địch. Khi ấy Trương-Tú ra ngựa chỉ Tào-Tháo mà mắng rằng: « Mày là đứa giả như nghĩa không biết

liêm sĩ, chẳng khác chi loài cầm thú. » Tào-Tháo cả giận, khiến Hứa-Chử ra trận. Trương-Tú khiến Trương-Tiên ra đánh; đánh đặng ba hiệp, Hứa-Chử chém Trương-Tiên nơi dưới ngựa. Quân của Trương-Tú cả thua. Tào-Tháo lại dẫn quân rượt theo, theo đến bên thành Nam-dương. Trương-Tú vào thành đóng cửa mà cố thủ. Tào-Tháo vây thành đánh phá, song thấy hào thành rất rộng, thế nước lại sâu, thì biết là khó phá vội dặng, bèn khiến quân-sĩ khiên đất lấp hào, lại dùng bao mà dựng những đất, cây, và cỏ mà chất đống nơi bên thành; lại làm thân-trông mà dòm vào thành. Tào-Tháo cỡi ngựa đi xung quanh thành mà xem. Làm như vậy ba ngày, rồi truyền lệnh dạy quân-sĩ nơi phía trên cửa Tây-môn, chất chứa củi, cây, rồi nhóm các tướng nơi phía ấy mà hãm thành. Giã-Hủ ở trong thành thấy Tào-Tháo làm như vậy thì nói với Trương-Tú rằng: « Tôi đã biết ý Tào-Tháo rồi, vậy phải lấy kế mà làm kế thì trừ nó ắt dặng. »

Ấy là:

*Quĩ kế lại nhằm tay quĩ kế,
Cao mưu còn có kẻ cao mưu.*

Muốn biết kế ấy thế nào, và xem hồi sau phân giải.

ĐỆ THẬP BÁC HỒI

Giã-văn-Hòa biết cơ dặng thẳng

Hạ-hầu-Đôn nhờ tên nuốt trông

Nói về Giã-Hủ liệu biết ý Tào-Tháo, thì muốn lấy kế làm kế, bèn nói với Trương-Tú rằng; « Tôi ở trên thành thấy Tào-Tháo đi xung quanh thành mà xem đã ba ngày rồi, ấy là va thấy góc thành Đông-nam sắc gạch mới củ không đều, còn chông trên thành thì dả mục hơn phân nửa, vì vậy ý va muốn tới tại phía ấy mà hãm thành, lại giả dò qua phía Tây-Bắc, chất cỏ mà dối làm thành, ấy là ý va muốn gạt ta triệt binh qua giữ phía Tây-Bắc, dặng va nhưn lúc đêm hôm áp tới phía Đông-nam mà hãm thành. » Trương-Tú khen

và hỏi rằng: « Vậy thì tính làm sao ? » Giã-Hủ nói: « Ấy là việc dễ lắm, vậy ngày mai phải khiến binh ròng mạnh, ăn cho no, mặc đồ nhẹ, đến núp trong nhà cửa cửa bá-tánh nơi phía Đông-nam. Rồi khiến bá-tánh giả là quân sĩ mà giữ phía Tây-bắc, để cho nó lên phía Đông-nam mà hãm thành, lúc vào tới thành rồi, thì nổi lên một tiếng pháo, cho binh phục giậy lên, thì ắt là bắt đặng Tào-Tháo. » Trương-Tú cả mừng, bèn làm y theo kế ấy. Xảy có quân thám về báo với Tào-Tháo rằng: « Trương-Tú triệt hết binh nơi phía Tây-bắc mà giữ thành ; còn phía Đông-nam thì bỏ trống. » Tào-Tháo nói: « Trúng kế ta rồi. » khiến quân sĩ sắm móc và vấu bằng sắt, đặng có leo thành. Ban ngày thì dẫn binh đánh phía Tây-bắc ; đến lúc canh hai, thì đem binh mà qua phía Đông-nam, vượt qua khỏi hào, phá chông trên thành mà lên, thì thấy lẳng lẳng không động đặng chi hết, quân sĩ xông vào một lượt, xảy nghe một tiếng pháo nổ vang, bốn phía binh phục đều giậy. Quân của Tào-Tháo lật đật lui lại, thì sau lưng có Trương-Tú đục binh mà riết đến, quân của Tào-Tháo cả thua, lui ra ngoài thành mà chạy. Chạy vài mươi dặm, Trương-Tú rượt theo, chém giết cho đến trời sáng mới thu quân vào thành Tào-Tháo diêm binh lại, thì chết hết năm muôn người và mất hết đồ tri trưng rất nhiều. Lữ-Kiên và Vu-Cấm đều bị thương.

Nói về Giã-Hủ thấy Tào-Tháo đã bị thua, bèn xin Trương Tú gởi thư cho Lưu-Biêu, mà khiến Lưu-Biêu đem binh chặn phía sau. Lưu-Biêu đặng thư cũng muốn giậy binh. Xảy có quân báo rằng: « Tôn-Sách đồn binh nơi Hồ-Khâu. » Khoái-Lương bèn nói rằng: « Tôn-Sách đồn binh nơi Hồ Khâu. Ấy là kế của Tào-Tháo đó, nay Tào-Tháo mới thua, nếu chẳng thừa thế mà đánh nó thì sau ắt có hoạ. » Lưu-Biêu bèn khiến Huỳnh-Tổ ngăn giữ cửa ải còn mình thì lãnh binh đến huyện An-chúng, mà chặn phía sau của Tào-Tháo ; rồi lại hẹn với Trương-Tú mà hội binh. Trương-Tú hay binh của Lưu-Biêu đã dấy, bèn đi với Giã-Hủ, dẫn binh rượt theo Tào-Tháo.

Nói về Tào-Tháo kéo binh đi chậm chậm, đến Tương-thành nơi sông Vị-thủy, đương ngồi trên ngựa, vung các tiếng khóc oà. Chúng tướng đều kinh hải. Tào-Tháo nói : « Ta nhớ năm ngoái ta bị chết hết một viên đại tướng là Điền-Vi tại đây, mà ta không khóc sao dặng ? » Bèn hạ đồn trú quân mã, rồi bày tiệc lớn mà chiêu tế vong hồn Điền-Vi.

Lúc ấy Tào-Tháo ra đứng đốt hương, và lạy và khóc ba quân đều mũi lòng mà khóc theo. Tế Điền-Vi xong rồi, thì mới tế cháu mình là Tào-Ngang, lại tế quân sĩ tử trận và con ngựa bị tên mà chết trong lúc ấy.

Ngày thứ Tuân-Vức sai người vào báo rằng : « Lưu-Biêu giúp Trương-Tú, đồn binh nơi huyện An-chúng, mà chặn đường về cửa tả. » Tào-Tháo đáp thơ cho Tuân-Vức rằng : « Một ngày ta đi vài dặm, chẳng phải là không biết giặc theo ta, bởi vậy ta đã bày kế đã sẵn rồi, hễ đi đến An-chúng ắt là trừ dặng Trương-Tú ; bọn người chớ lo. » Bèn giục quân đi đến ranh huyện An-chúng. Quân của Lưu-Biêu đã giữ chỗ hiểm yếu ; Trương-Tú ở sau dẫn quân rước theo. Tào-Tháo khiến quân-sĩ nhưn đem lòn chỗ hiểm mở đường mà mai phục, đến chừng trời sáng, quân của Lưu-Biêu và Trương-Tú nhóm lại, thấy binh của Tào-Tháo ít như vậy, thì nghi Tào-Tháo đã đi rồi, đều dẫn quân vào chặn chỗ hiểm mà đánh. Tào-Tháo liền đốc quân xông ra mà đánh dẹp hai đạo binh ấy. Binh của Tào-Tháo ra khỏi cửa ải An-chúng mà hạ trại nơi phía ngoài ải. Lưu-Biêu Trương-Tú đều diêm binh lại mà thương nghị với nhau. Lưu-Biêu nói : « Sao mà đến nỗi làm gian kế của Tào-Tháo vậy ? » Trương-Tú nói : « Để chậm chậm rồi sẽ hay. » Từ ấy hai đạo binh nhóm lại nơi huyện An-chúng.

Nói về Tuân-Vức thám biết Viên-Thiệu muốn dấy binh xâm phạm Hứa-đô, liền dâng thơ ấy mà nói lại cho Tào-Tháo hay. Tào-Tháo tiếp dặng thơ thì trong lòng kinh hải. Bèn thâu quân nội ngày, quân thám phi báo cho Trương-Tú hay. Trương-Tú muốn đem binh rước theo. Giã-Hủ

nói : « Chẳng nên theo đâu, nếu theo thì phải thua. » Lư-Biểu nói : « Nếu ngày náy chẳng theo, để mất cơ hội sao ? » Bèn khuyên Trương-Tú đồng dân muôn quân mà rước theo. Đi chừng mười dặm dư, thì theo kịp đội quân sau của Tào-Tháo ; quân của Tào-Tháo ránh sức tiếp đánh, làm cho bại đạo quân của Lư-Biểu đều bị thua mà trở lại. Trương-Tú nói với Giã-Hủ rằng : « Bởi tôi không nghe lời ông, nên mới bị thua như vậy. » Giã-Hủ nói : « Bây giờ phải điếm binh lại mà rước theo. » Trương-Tú và Lư-Biểu đều rằng : « Đã thua rồi, có gì mà lại còn theo nữa ? » Giã-hủ nói . « Phen này theo nữa ắt là thắng đặng, như thua thì tôi xin dừng dẫu. » Trương-Tú nghe theo kế ấy. Lư-Biểu còn nghi không chịu đi với Trương-Tú. Trương-Tú đi một mình đem binh mà rước theo. Binh của Tào-Tháo cả thua, từng phải bỏ rơi xe ngựa cùng dẫu mà chạy. Trương-Tú ý muốn rước theo nữa ; bỗng sau lưng núi có một đạo quân xông ra. Trương-Tú thấy vậy thì không dám theo, bèn thâu quân mà về An-chúng. Rồi đó, Lư-Biểu mới hỏi Giã-Hủ rằng : « Trước lấy binh ròng mà theo binh thua, sao ông nói phải thua ; sau lấy quân bại mà đánh quân thắng, sao ông lại nói chắc thắng, mà lại cũng theo y như lời ông nói, những việc thì chẳng đồng nhau, sao lại đều nhắm hết vậy ? xin ông hãy dạy lại cho tôi rõ. » Giã-Hủ nói : « Chuyện ấy dễ biết lắm ; tướng-quân tuy dụng binh hay, song không phải là đối-thủ của Tào-Tháo, quân của Tào-Tháo tuy thua mặc dẫu, song cũng có tướng mạnh để sau mà ngừa binh theo, binh ta tuy ròng mà đánh không đặng, cho nên tôi biết chắc thua. Vả lại Tào-Tháo mà lui binh gấp như vậy ; là như nơi Hứa-đô có việc ; hễ va dẹp đặng binh theo của ta rồi, ắt đi khinh xa mà về cho mau, chớ không lo dự phòng nữa, cho nên tôi như dịp va không phòng dục binh mà rước theo, thì chắc là phải thắng. Lư-Biểu, Trương-Tú đều phục là người thấy xa. Rồi đó, Giã-Hủ khuyên Lư-Biểu về Kinh-châu, Trương-Tú giữ Tương-thành, đặng mà làm thân-xỉ với nhau, hai phía quân đều tang

Nói về Tào-Tháo lúc đang đi, nghe quân báo rằng : « Đạo quân đi sau bị Trương-Tú đuổi theo. » Bèn trở lại mà cứu ứng ; té ra trở lại thì thấy binh của Trương-Tú đã lui về rồi. Binh thua ấy đến thưa với Tào-Tháo rằng : Nếu không có đạo binh phía sau núi ra ngăn trở giữa đường, thì bọn tôi đều bị bắt sống hết. » Tào-Tháo hỏi : « Người ấy là ai ? » Người ấy nghe hỏi lật đật xuống ngựa mà ra mắt Tào-Tháo. (Nguyên người ấy là Lý-Thông, tự Văn-Đạt, làm Trấn-oai-trung lang-tướng, là người ở quận Giang-hạ đất Bình-xuân.) Tào-Tháo hỏi : « Người ở đâu mà đến đây ? » Lý-Thông nói : « Tôi trấn thủ nơi Nhữ-nam, cũng gần đây, nghe thừa tướng đánh với Lưu-Biểu Trương-Tú, nên phải đến mà tiếp ứng. » Tào-Tháo cả mừng. Bèn phong làm Kiến-công-hầu, giữ cõi phía Tây Nhữ-nam dặng có ngăn ngừa Lưu-Biểu và Trương-Tú. Lý-thông từ tạ ra đi.

Tào-Tháo về đến Hứa-dô, thì làm biều mà tâu rằng : « Tôn-Sách có công. » Vua nghe theo, bèn phong cho Tôn-Sách làm Tướng-quân, lại ban tước Ngô-hầu nữa. Rồi sai sứ đem chiếu qua Giang-dông mà khiến Tôn-Sách đánh Lưu-Biểu. Đến chừng Tào-Tháo về tới tướng-phủ, các quan vào ra mắt xong rồi thì Tuân-Vức hỏi rằng : « Thừa-tướng đi chậm, đến huyện An-chúng, sao lại biết chắc hơn binh giặc ? » Tào-Tháo nói ; « Nó lui không đường về, phải liều thác mà đánh, ta thủng thỉnh toan mưu mà dụ nó, nên biết là chắc hơn. » Tuân-Vức kính phục. Kế lấy Quách-Gia vào. Tào-Tháo hỏi rằng : « Ông đến sao muộn lắm vậy ? » Quách-Gia lấy một phong thư trong tay áo ra, mà thưa với Tào-Tháo rằng : « Viên-Thiệu khiến người đem thư cho thừa tướng, nói muốn dấy binh đánh Công-lôn-Toản, nên đến mà mượn lương và binh. » Tào-Tháo nói : « Ta nghe Viên-Thiệu muốn xâm Hứa-dô, nay thấy ta về, sao lại tính qua việc khác như vậy kia ? » Bèn giở thư ra xem, thấy ý tứ kiêu ngạo thì hỏi Quách gia rằng ; « Viên-Thiệu vô lễ như vậy, ta muốn đem binh qua đánh, nhưng mà liệu sức cự không lại. » Quách-Gia nói ; « Họ Lưu đánh với họ Hạng không lại, thì Chúa-công cũng đã biết rồi. Vua Cao-Tổ lấy trí mà hơn, Hạng-Vỏ tuy mạnh mà sau cũng bị bắt, nay Viên-Thiệu có mười dều phải thua còn Chúa-công có mười dều phải thắng. Binh của Viên-

Thiệu tuy mạnh, chẳng nên sợ đâu. Vả Viên-Thiệu bày nhiều nghi tiết, còn Chúa-công thì dùng việc tự nhiên mà thôi. Ấy là hơn về điều *Đạo* đó; Viên-Thiệu lấy nghịch mà làm, Chúa-công lấy thuận mà ra, ấy là hơn về điều *Nghĩa* đó; từ vua Huồn vua Linh đến nay, chánh hư là bởi rộng, Viên-Thiệu dùng rộng mà trị chúng, còn Chúa-công lấy sức mạnh mà ra oai, ấy là hơn về điều *Trị* đó. Viên-Thiệu bề ngoài thì rộng bề trong hay nghi, dùng người thì dùng tinh những bà con; còn Chúa-công bề ngoài giữ theo phép, bề trong thì dùng những người tài, ấy là hơn về điều *độ lượng* đó; Viên-Thiệu mưu nhiều ít quyết, còn Chúa-công dặng kể thì làm, ấy là hơn về điều *Mưu* đó, Viên-Thiệu hay ham đều danh dự, còn Chúa-công dùng ngay thật mà đãi người, ấy là hơn về điều *Đức* đó, Viên-thiệu thì thương chỗ gần bỏ chỗ xa, còn Chúa-công xét chẳng sót một chỗ, ấy là hơn về điều *Nhơn* đó, Viên-thiệu hay nghe đều dua mị, còn Chúa-công chẳng làm theo lời vô ra, ấy là hơn về điều *Minh* đó, Viên-thiệu phải quấy không rành, Chúa-công phép độ nghiêm minh, ấy là hơn về điều *Văn* đó, Viên-thiệu ham làm thế đối, chẳng biết phép binh, còn Chúa-công dùng ít mà hơn đông, dụng binh như thần, ấy là hơn về điều *Võ* đó, Chúa-công có mười điều hơn, nếu muốn làm cho Viên-Thiệu thua thì cũng không khó gì. » Tào-Tháo cười rằng : « Theo lời ông nói đó, tôi chưa lấy chi làm đủ. » Tuân-Vức nói : « Quách-phụng-Hiếu nói mười điều hơn và mười điều thua đó thì là hiệp ý tôi lắm binh của Viên-Thiệu tuy đông mặt lòng, song ta không cần gì phải sợ. » Quách-Gia nói : « Lữ-Bố ở Tì-châu, thì cũng là một việc đáng lo, nay Viên-Thiệu qua đánh Công-tôn-Toản, ta nên nhơn lúc va mắc đi xa, đến đánh Lữ-Bố, mà dẹp sạch Đông-nam, rồi sẽ toan trừ Viên-Thiệu, nếu không trừ Lữ-Bố trước, đến khi ta đánh Viên-Thiệu ắt Lữ-Bố đến lấy Hứa-dô, ấy là mối hại rất lớn. » Tào-Tháo khen phải. Bèn tính qua phía Đông mà đánh Lữ-Bố. Tuân-Vức nói : « Phải sai người qua hẹn với Lưu-Bị, đợi chừng về báo thì sẽ hưng binh. » Tào-Tháo nghe theo, nhứt diện gởi thơ cho Huyền-Đức, nhứt diện hậu thưởng cho sứ Viên-Thiệu về; rồi phong cho Viên-Thiệu làm Đại-tướng-quân, Thái-húy, kiêm lãnh Đô-đốc Kỳ-châu, Thanh-châu U-châu và Tinh-

châu. Lại viết thư kín mà đáp rằng : « Ông hãy đánh Công-tôn-Toản đi, có tôi giúp cho. » Viên-Thiệu dâng thư cả mừng; bèn đem binh qua đánh Công-tôn-Toản.

Nói về Lữ-Bố ở Từ-châu, mỗi khi đãi tiệc, thì cha con Trần-Khuê, thường khen Lữ-Bố là người thanh đức. Trần-Cung không bằng lòng. Bèn nhờn dịp mà thưa với Lữ-Bố rằng : « Cha con Trần-Khuê, tuy a-dua trước mặt Tướng-quân như vậy, mà trong lòng không biết chừng-dâu. » Lữ-Bố giận nạt rằng Người vô cớ mà dèm siểm như vậy, muốn hại người tốt sao ? » Trần-Cung bị quở thì trở ra mà than rằng : « Lời ngay chẳng thấu, bọn ta ắt phải mang tai ! » Từ ấy có ý muốn bỏ Lữ-Bố mà đi chỗ khác, song còn không nỡ, và cũng e miệng thế chề cười; nên rầu buồn cả ngày không vui dặng.

Ngày kia Trần-Cung dẫn quân kỵ qua ranh đất Tiểu-bái, sẵn bắn cho giải buồn; bỗng thấy trên đường cái có một ngựa chạy đong tới trước. Trần-Cung sanh nghi, bèn bỏ sẵn bắn đi với mấy tên quân kỵ ấy đón nơi đường tắt, rước theo mà hỏi rằng : « Người là sứ của ai ? » Người sứ ấy biết là bộ hạ của Lữ-Bố, nên đáp không dặng. Trần-Cung khiến xét trong mình thì có một phong thư kín của Huyền-Đức trả lời cho Tào-Tháo. Trần-Cung liền bắt người và thơ đem về mà ra mắt Lữ-Bố. Lữ-Bố hỏi sứ ấy, thì sứ ấy thưa rằng : « Tào-thừa-tướng sai tôi đem thơ qua cho Lưu-dự-châu, nay thơ đáp lại, chẳng biết trong thơ nói về việc gì. » Lữ-Bố liền xé thơ mà xem.

Thì rằng :

Vàng mạng ngài, khiến trừ Lữ-Bố, thì đêm ngày lo lẫn hết lòng, ngặt vì ít lắm, cho nên chẳng dám khinh động. nếu Thừa-tướng muốn kéo binh sang, thì tôi cũng làm tiên-phương cho, tôi đang sắm sửa binh giáp mà đợi lệnh trên.

Lữ-Bố xem thơ rồi, thì mắng rằng : « Tào tặc sao dám như vậy ? » Nên khiến dẫn sứ ấy mà chém đầu. Rồi lại khiến Trần-Cung và Tang - Bá, kết liên với quân cướp nơi Thái-sơn là Tôn-Quang, Ngô-Đôn, Giản-Lễ và Xương-Hy qua lấy Sơn-đông, Giảng-châu các quận. Rồi sai Cao-Thuận, Trương-Liêu qua Bái-thành mà đánh Huyền-Đức.

Lại khiến Tống-Hiến, Ngụy-Thục qua lấy Nhữ-dĩnh. Còn Lữ-Bố thì mình đi đạo trung quân, phân làm ba đạo mà cứu ứng.

Nói về bọn Cao-Thuận dẫn binh ra khỏi Từ-châu, gần đến Tiều-bái, thì có người báo cho Huyền - Đức hay, Huyền-Đức hỏi: « Có ai chịu qua Hứa-dô mà cáo cấp chẳng ? » Có một người ra nói: « Tôi xin đi cho. » (Người ấy là người đồng hương của Huyền - Đức, họ Giảng tên Ung tự Hiếu-Hòa, đang làm khách thiết của Huyền-Đức.) Huyền-Đức nhứt diện làm thơ mà giao cho Giảng-Ung đem đến Hứa-dô mà cầu cứu, nhứt diện sửa soạn đồ đạc mà giữ thành. Rồi đó Huyền-Đức mình giữ cửa Nam-môn, Trương-Phi giữ Đông - môn, khiến Mê-Trước với em là Mê-Phương bảo hộ trung quân. (Nguyên Mê-Trước có một em gái, gả cho Huyền-Đức làm vợ thứ, Huyền-Đức với hai anh em và có tình anh rể em vợ, nên khiến giữ trung quân đặng bảo hộ vợ con).

Khi Cao-Thuận kéo binh đến, Huyền-Đức ở trên địch-lầu mà hỏi rằng: « Ta với Phụng-Tiên vốn không thù khích, cơ sao lại dẫn binh đến đây ? » Cao-Thuận nói: « Người kết liên với Tào-Tháo, muốn hại chúa ta ; nay việc đã lậu rồi, sao còn chưa chịu trối ? » Nói rồi liền dục quân công thành. Huyền-Đức đóng cửa chẳng ra.

Ngày thứ Trương-Liêu dẫn binh đánh cửa Tây-môn, Vân-Trường ở trên thành mà nói lớn lên rằng: « Dung nghi cũng chẳng phải người tầm thường, cơ chi lại sa mình vào nơi quân giặc ? » Trương-Liêu cúi đầu làm thinh. Vân-Trường biết người ấy có khí sắc trung nghĩa, thì không nỡ lấy lời hèn mà mắng nhứt, mà lại cũng không ra đánh. Trương-Liêu dẫn binh qua cửa Đông môn. Trương-Phi muốn ra mà cự chiến. Song khi chưa đánh thì có người báo tin ấy cho Quang-công hay ; Quang-công vội vã đến cửa Nam-môn mà xem, thì thấy Trương-Phi vừa ra thành, mà Trương-Liêu đã lui lại rồi ; Trương-Phi muốn truy cản ; Quan công lật đật kêu vào thành. Trương-Phi nói: « Nó đã sợ mà lui, sao lại không cho theo ? » Quang-công nói: « Người ấy võ nghệ chẳng sức anh em ta ; song vì ta lấy lời ngay mà nói ; cho nên và có ý ăn-năn mà không đánh với bọn ta nữa. » Trương-

Phi mới biết mình lầm. Từ ấy đốc quân-sĩ cố thủ thành trì mà không ra đánh.

Nói về Giảng-Ung đến Hứa-dô ra mắt Tào-Tháo mà thưa rõ các việc. Tào-Tháo nhóm các mưu sĩ mà nghị rằng : « Ta muốn đánh Lữ-Bố thì ta chẳng lo về Viên-Thiệu ; duy lo về Lưu-Biểu và Trương-Tú nghị đón phía sau mà thôi. » Tuân-Du nói : « Hai người ấy mới bị thua, chưa dám kinh động đâu. Còn Lữ-Bố sức mạnh nếu kết liên với Viên-Thuật, mà tung hoành trong chốn Hoài-Tứ, thì khó toan trừ dặng. » Quách-gia nói : Nay hơn nó mới phản, lòng chúng chưa chắc theo, vậy phải mau qua đánh thì dễ hơn. » Tào-Tháo nghe theo, bèn khiến Hạ-hầu-Đôn, Hạ-hầu-Huyền, Lữ-Kiền, và Lý-Điền, lãnh năm muôn binh mà đi trước ; còn mình thì lãnh đại-quân mà theo sau. (Lúc ấy Giảng-Ung cũng đi theo đạo binh ấy nữa. (Có người về báo cho Cao-Thuận hay. Cao-Thuận phi báo với Lữ-Bố. Lữ-Bố khiến Hầu-Thành, Xích-Manh và Tào-Tánh, dẫn một trăm dư quân kị mà tiếp ứng Cao-Thuận. lại dặn phải đi cho khỏi Bái-thành ba mươi dặm mà cự chiến với binh của Tào-Tháo, còn Lữ-Bố thì dẫn đại quân theo sau mà tiếp ứng.

Huyền-Đức ở trong thành Tiêu-bái, thấy Cao-Thuận lui binh, thì biết là binh của Tào-Tháo đã đến. Bèn đề Tôn-Càng giữ thành : Mé-Trước và Mé-Phương giữ nhà, còn mình đi với Quang, Trương, đem binh ra hết nơi ngoài thành, phân ra mã hạ trại, dặng có tiếp ứng quân của Tào-Tháo.

Nói về Hạ-hầu-Đôn dẫn quân tới trước, vừa gặp quân của Cao-Thuận ; bèn hươi thương ra ngựa mà kêu chiến, Cao-Thuận cũng dục ngựa mà cự địch, hai ngựa giao nhau, đánh dặng bốn năm mươi hiệp ; Cao-Thuận chống trả không lại, bèn quất ngựa mà chạy. Hạ-hầu-Đôn giục ngựa rượt theo. Cao-Thuận chạy vòng theo trận, Hạ-hầu-Đôn cũng cứ giục ngựa theo hoài. Tào-Tánh ở trên trận thấy vậy lên giương cung lắp tên, nhắm nhía bắn hời rồi mới buông tên mà bắn trúng con mắt bên tả của Hạ-hầu-Đôn. Hạ-hầu-Đôn la lớn một tiếng, liền lấy tay mà nhỏ mũi tên ấy ra, chẳng dè lại nhỏ luôn trúng con mắt ra nữa. Hạ-hầu-Đôn thấy vậy liền la lớn rằng :

« Khi cha huyết mẹ, chẳng nên bỏ đầu. » Bèn bỏ vào miệng mà nuốt. Rồi lại huơ thương giục ngựa mà đánh với Tào-Tánh. Tào-Tánh không kịp dự phòng ; bị một thương từ sau ót thấu tới trước mặt, liền thát nơi dưới ngựa, quân sĩ hai bên thấy vậy chẳng có người nào mà không sợ. Hạ-hầu-Đôn giết đặng Tào-Tánh rồi thì giục ngựa trở về. Cao-Thuận ở sau lưng rượt theo, dục quân ào đến, làm cho binh Tào-Tháo cả thua. Hạ-hầu-Huyền cứu hộ anh mình mà chạy. Lữ-Kiên Lý-Điền, đem quân thua ấy lui qua Tể-bắc mà hạ trại. Cao-Thuận đặng thắng dẫn quân trở lại mà đánh Huyền-Đức. Lại có Lữ-Bố đem đại binh đến nữa. Rồi đó Lữ-Bố Trương-Liên Cao-Thuận chia binh ba đạo, đồng đánh ba trại của ba anh em Huyền-Đức.

Ấy là : *Chiến-tướng nuốt trông tuy gọi mạnh,
Tiên-phong bị bắn khó cầm lâu.*

Chưa biết Huyền-Đức thắng bại thế nào, và nghe bài sau phân giải.

ĐỆ THẬP CỬU HỒI

*Thành Hạ-bì Tào-tháo tràn binh,
Lầu bạch-môn Lữ-bố lặn mạng.*

Nói về Cao-Thuận dẫn Trương-Liên qua đánh trại Quang, Công, Lữ-Bố đánh trại Trương-Phi ; thì Quang-Trương đều ra cự chiến. Huyền-Đức dẫn binh tiếp ứng hai phía ; Lữ-Bố lại phân binh ở sau lưng mà đánh tới, làm cho hai đạo binh của Quang, Trương đều rã. Huyền-Đức dẫn vài mươi quân kỵ mà chạy về Bái-thành. Lữ-Bố rượt theo. Huyền-Đức kêu quân trên thành mà khiến thả thang treo xuống. Lữ-Bố ở sau theo đến, thì quân trên thành muốn bắn xuống, lại e bắn nhầm Huyền-Đức ; cho nên không dám. Vì vậy, bị Lữ-Bố thừa thế mà riết vào thành. Tướng-sĩ giữ cửa ngăn đánh không lại, nên phải chạy trốn tứ tán hết. Lữ-Bố kéo binh vào thành. Huyền-Đức thấy thế đã gấp, vào nhà chẳng kịp, phải bỏ vợ con chạy băng ngang qua thành, ra cửa Tây-môn mà tị nạn có một mình. Lữ-Bố đi đến nhà của Huyền-Đức thì có Mê-Trước ra rước mà thưa với Lữ-Bố rằng : « Tôi nghe, đại-trượng-phu không bỏ vợ người, nay mà tranh thiên

hạ với tướng-quân, ấy là Tào-Công đó, chớ Huyền-Đức hằng nhớ ơn bản kích nơi Viên-môn hoài, chẳng phải là dám bội tướng quân. Nay cứ chẳng đã mới đầu Tào-Công, xin tướng quân rộng lòng mà thương xót, » Lữ-Bố nói : « Ta với Huyền-Đức cũng là bạn cũ, nữ nào lại hại vợ con va ? » Bèn khiến Mè-Trước đem gia quyến dẫn quân qua cõi Sơn-dông nơi Giảng-châu : để Cao-Thuận và Trương-Liêu ở giữ Tiều-Bái. (Lúc ấy Tôn-Càng đã trốn ra khỏi thành. Quang-Công và Trương-Phi đều cũng thâu dặng một ít người ngựa, rồi vào núi mà đồn thú).

Còn Huyền-Đức thì tị nạn một người một ngựa, trong lúc đang đi, xảy có một người chạy theo vừa đến, xem ra là Tôn-Càng. Huyền-Đức nói : « Nay anh em ta không rõ còn mất thể nào, mà vợ con cũng tản lạc nữa. Vậy tính làm sao ? » Tôn-Càng nói : « Nay phải qua đầu Tào-Tháo, mà lo kế về sau. » Huyền-Đức nghe theo, bèn tiếm đường tắc mà qua Hứa-dô. Đi dọc đường đói quá túng phải vào làng mà kiếm ăn. Hễ đến đâu nghe tiếng Lưu-dự-châu, thì bá tánh dành nhau mà dung vật thực.

Ngày kia đến một cái nhà mà nghỉ, có một người trai ra lay. Huyền-Đức hỏi ra thì là Lưu-An, làm nghề thợ săn. Lưu-An thấy Lưu-dự-châu đến, thì muốn tiếm thịt rừng mà dung ; song đi săn cả buổi mà kiếm chẳng dặng, túng phải giết vợ lấy thịt mà dãi. Huyền-Đức hỏi : « Thịt chi vậy ? » Lưu-An nói : « Ấy là thịt con lang đó. » Huyền-Đức chẳng nghĩ, ăn no một bữa rồi mới đi nghỉ. Rạng ngày tính đi, thì ra nhà sau bắt ngựa, thấy một người đòn bà giết tại nhà bếp, mà nơi cánh tay đã cắt mất thịt hết. Huyền-Đức kinh hãi, mới biết đêm hôm qua mình ăn thịt vợ người ấy thì đem lòng thương xót rơi lụy ra đi. Khi ấy Lưu-An thưa với Huyền-Đức rằng : « Tôi thiệt lòng muốn theo sứ-quân, ngặt vì mẹ già còn tại đường, nên không dám đi xa. » Huyền-Đức nghe nói thì thương xót, bèn tạ ơn vừa từ giả mà thẳng qua Long-thành. Khi đương đi bỗng thấy buội bay mù mịch, thì có một đạo binh kéo đến. Huyền-Đức biết là quân của Tào-Tháo, bèn đi với Tôn-Càng thẳng tới trung quân, mà ra mắt và tỏ việc mất Bái-thành lạc anh em vợ con cho Tào-Tháo nghe. Tào-Tháo nghe nói thì cũng rơi lụy.

Huyền-Đức lại thuật sự Lưu-An làm thọt vợ mà dãi mình. Tào-Tháo nghe nói liền khiến Tôn-Càng đem một trăm lượng vàng mà cho Lưu-An.

Đến chừng Tào-Tháo đi tới Tể-bắc, thì có Hạ-hầu-Huyền và chư tướng ra rước vào trại. Khi ấy Hạ-hầu-Huyền thuật việc anh mình bị tên nuốt trông cho Tào-Tháo nghe. Tào-Tháo nghe nói liền đến chỗ Hạ-hầu-Đôn nằm mà thăm bệnh, rồi cho Hạ-hầu-Đôn về Hứa đô mà điều trị, lại sai người đi thám coi thử Lữ-Bố ở nơi nào. Quân thám về báo rằng : « Lữ-Bố, Trần-Cung và Tang-bá liên kết với quân ăn cướp nơi Thái-sơn, mà đánh phá các quận Giản-châu. » Tào-Tháo nghe báo thì khiến Tào-Nhơn đem binh qua đánh Tiểu-bái ; còn Tào-Tháo thì dẫn đại binh đi với Huyền-Đức mà đến đánh Lữ-Bố. Đi đến đường Sơn-dông gần ải Tiểu-quang, thì vừa gặp quân ăn cướp nơi núi Thái-sơn là Tôn-Quang, Ngô-Đặng, Đoàn-Lễ và Xương-Hy, lãnh hơn ba muôn binh mà đón đường. Tào-Tháo khiến Hứa-Chữ ra cự địch, Bốn tướng ấy áp ra một lược. Hứa-Chữ ráng sức đánh với bốn tướng ấy, thì bốn tướng ấy cự địch không lại, đều vỡ chạy tứ tán. Tào-Tháo thừa thế theo riết đến ải Tiểu-quang, quân thám về báo cho Lữ-Bố hay. Lúc ấy Lữ-Bố đã về Từ-châu rồi muốn đi với Trần-Đặng mà cứu Tiểu-bái, bèn để cho Trần-Khuê ở lại giữ Từ-châu.

Khi Trần-Đặng gần đi, Trần-Khuê dặn rằng : « Ngày trước Tào-Công đã phú thác việc bên phương Đông chi. Nay thời Lữ-Bố đã gần hư, thì cũng nên tính đi cho rồi. » Trần-Đặng nói : « Việc ngoài để con tính cho. Nếu Lữ-Bố có thua mà về đây, xin phụ thân hiệp với Mê-trước mà giữ thành, chờ sau Lữ-Bố vào thì con sẽ có chức mà thoát thân đặng. » Trần-Khuê nói : « Vợ con của Lữ-Bố còn ở đây ? » Trần-Đặng nói : « Con cũng có chức rồi. » Bèn vào ra mắt Lữ-Bố mà rằng : « Từ-châu tứ diện thọ địch, ắt là Tào-Tháo ra sức công thành, ta nên lo đường lui trước mới đặng. Vậy phải dời lương tiền qua Hạ-bì đi. Nếu sau Từ-châu bị vây, mà Hạ-bì còn lương thì cũng cứu đặng ; Chúa-công phải lo kế cho sớm. » Lữ-Bố nói : « Lời tá Nguơn-Long rất nhắm,

ta phải dời gia-quyển của ta đi. » Bèn nhứt diện bôn thân dẫn binh đi với Trần-Đặng mà qua cứu Tiêu-quang.

Đến nửa đường, Trần-Đặng nói với Lữ-Bố rằng : « Đề tôi đến trước mà thăm coi binh của Tào-Tháo thắng bại thế nào, rồi Chúa-công mới nên đi. » Lữ-Bố chớ đi.

Trần-Đặng thắng đến Tiêu-quang thì Trần-Cung và chư tướng đều ra trước. Trần-Đặng nói : « Ôn-hầu quả các ông sao không sẵn tới mà cự địch, nên muốn trách phạt. » Trần-Cung nói : Binh của Tào-Tháo rất lớn, chưa nên khinh địch, nay chúng ta cố thủ quang-ải, vậy ông phải khuyên Chúa-công giữ chắc Bái-thành, thì thiệt là kế hay. » Trần-Đặng khen phải, đến chiều lên thành, thấy binh của Tào-Tháo gần tới, thì viết ba phong thơ, buộc vào mũi tên mà bắn xuống dưới thành.

Ngày thứ Trần-Đặng từ giả Trần-Cung, đến thưa với Lữ-Bố rằng : « Bọn Tôn-Quang muốn dung ải, tôi đã đề Trần-cung ở lại mà ngăn giữ, vậy Tướng-quân phải mau mau kéo binh tới mà tiếp ứng. Lữ-Bố nói : « Nếu không có Nguơn-Long thì ải ấy mất rồi. » Bèn khiến Trần-Đặng dục ngựa đến ải, khắc ký với Trần-Cung mà khiến làm nội ứng, và phải đốt lửa mà làm hiệu.

Trần-Đặng thắng qua mà nói với Trần - Cung rằng : « Binh của Tào-Tháo đã mở đường mà đến Quang-nội rồi, tôi e Từ-châu không khỏi thất. Vậy các ông phải mau trở về. » Trần-Cung nghe theo, bèn dẫn quân bỏ ải mà chạy. Trần-Đặng liền lên ải mà nổi lửa. Đêm ấy Lữ-Bố nhưn lúc trời tối mà kéo đến. Binh Trần-Cung với binh Lữ-Bố đánh nhau với nhau. Còn binh của Tào-Tháo thấy hiệu lửa thì rùng rùng kéo đến, thừa thế đánh nhau, bọn Tôn-Quang đều chạy trốn tứ tán hết. Lữ-Bố đi riết cho đến trời sáng mới biết là trúng kế, liền đi với Tôn-Quang về tới Từ-châu.

Khi về tới thành, kêu cửa, thì trên thành bắn xuống như mưa bắc, Mê-Trước ở trên địch-lầu nạt lớn rằng : « Người đoạt thành trì của chúa ta, nay đáng trả

lại cho chúa ta người chằng dặng vào thành nữa đâu.» Lữ-Bô cả giận mà hỏi rằng : « Trần-Khuê ở đâu.» Mê-Trước nói : « Ta đã giết rồi.» Lữ-Bô ngó lại mà hỏi Trần-Cung rằng : « Vậy còn Trần-Đặng ở đâu ? » Trần-Cung nói : Tướng quân còn chấp mê mà hỏi thẳng nịnh tặc ấy sao ? » Lữ-Bô khiến tìm kiếm, song không thấy chi hết. Trần-Cung khuyên Lữ-Bô kip qua Tiểu-bái. Lữ-Bô nghe theo. Đi đến nửa đường, thì thấy một đạo quân xốc đến. Đến nơi thì là Cao-Thuận và Trương-Liêu. Lữ-Bô hỏi : « Hai người đi đâu.» Hai người ấy đáp rằng : « Trần-Đặng đến báo nói Chúa công bị vây chúng tôi đến đây mà giải cứu.» Trần-Cung nói : « Ấy là kẻ của thẳng nịnh tặc đó. » Lữ-Bô giận nói : « Ta quyết giết cho dặng đũa nịnh tặc ấy thì ta mới nghe.» Bèn dục ngựa mà thẳng đến Tiểu-bái. Đến nơi thì trên thành Tiểu-bái đã dựng hiệu cờ của Tào-Tháo rồi. (Nguyên Tào-Tháo đã khiến Tào-Nhơn lấy thành trì rồi, dẫn quân ngăn giữ).

Lữ-Bô ở dưới thành mà mắng nhiếc Trần-Đặng. Trần-Đặng ở trên thành chỉ Lữ-Bô mà mắng rằng : « Ta là tôi nhà Hớn, lẽ đâu thờ người là đũa phản tặc sao ? » Lữ-Bô cả giận, đang muốn phá thành, bỗng nghe sau lưng tiếng hét vang-dầy, có một đội quân kéo đến, đi đầu một tướng là Trương-Phi. Cao-Thuận ra ngựa cự địch. Đánh chưa thẳng dặng thì Lữ-Bô lại ra mà tiếp chiến. Lúc đang đánh thì ngoài trận có tiếng la hét om sòm, Lữ-Bô liệu bề cự không lại, nên phải dẫn quân mà chạy qua phía đông. Binh của Tào-Tháo cứ đuổi theo hoài. Lữ-Bô chạy đã người mỗi ngựa mệt, bỗng có một đạo quân ngăn trở, có một tướng làm đầu hơi đao võ ngựa mà hét lớn rằng : « Lữ-Bô chớ chạy, có ta là Quang-vân-Trường. Sau lưng lại có Trương-Phi rước đến. Lữ-Bô liệu bề cự không lại, bèn xông trận với Trần-Cung mà chạy thẳng qua Hạ-bì. Đi gần tới thì Hầu-thành dẫn binh ra rước vào.

Lúc ấy Quang-Công, Trương-Phi gặp nhau, thì hai người đều sa nước mắt mà tỏ việc tản lạc ấy. Vân-Trường nói : « Qua an trú nơi đường Hải-châu, vì thám dặng tin tức, nên mới đến đây. » Trương-Phi nói : « Em ở núi Mang-tích bấy lâu ngày nay may mà dặng gặp nhau cũng là trời xui đó. » Trò chuyện xong rồi, hai anh em đều dẫn binh đến ra mắt Huyền-Đức thì qui lạy mà khóc

Huyền-Đức cả mừng và khóc lóc một hồi, rồi mới dẫn hai người ấy đến ra mắt Tào-Tháo. Rồi đó, anh em đều theo Tào-Tháo mà trở về Từ-châu. Mê-Trước ra rước, mà nói gia thuộc đều bình an thì Huyền-Đức rất mừng. Cha con Trần-Khuê cũng đều lạy mừng Tào-Tháo. Tào-Tháo bày một tiệc lớn mà khao thưởng các tướng.

Lúc ấy Tào-Tháo ngồi giữa, khiến Trần-Khuê ngồi bên tả, Huyền-Đức bên hữu, còn bao nhiêu tướng sĩ đều ngồi theo thứ lớp. Mãng tiệc rồi. Tào-Tháo khen công của cha con Trần-Khuê, gia phong cho ăn lộc mười huyện và cho Trần-Đặng làm Phục-ba Tướng-quân.

Tào-Tháo lấy dặng Từ-châu rồi, trong lòng rất mừng, lại thương nghị dấy binh đánh Hạ-bì nữa: Trình-Dục nói: Lữ-Bố, còn có một thành Hạ-bì mà thôi, nếu làm ngặt va, e va đánh liều một trận, rồi qua đầu Viên-Thuật. Như Viên-Thuật với Lữ-Bố hiệp lại ắt là khó đánh. Nay phải khiến người cho giỏi, ngăn giữ nơi đường tắc Hoài nam, dặng mà trong giữa Lữ-Bố, ngoài ngăn Viên-Thuật thì mới xong cho. Và lại nay phía Sơn-dông còn bọn Tang-bá, và Tôn-Quang cũng chưa qui thuận nữa. Việc ấy không nên gấp dâu.» Tào-Tháo nói: « Để một mình ta ngăn các nẻo phía Sơn đông, còn nơi đường tắc Hoài nam thì xin Huyền-Đức ngăn lấy, » Huyền-Đức nói: « Tướng lĩnh của Thừa-tướng, tôi dâu dám cãi. » Tào-Tháo cả mừng.

Ngày thứ Huyền-Đức để Giảng-Ung và Mê-trước ở lại Từ-châu, còn mình đi với Tôn-Càng, Quan-Công và Trương-Phi dẫn quân ra giữ đường tắc phía Hoài-nam.

Tào-Tháo một mình dẫn binh đi qua đánh Hạ-bì.

Nói về Lữ-Bố ở Hạ-bì, ý mình lương thực đủ dùng, lại có sông Từ thủy hiểm trở, cho nên an lòng cố thủ, không lo chi cả. Trần-Cung nói: « Nay binh của Tào-Tháo mới đến, nhưn khi nó đóng trại chưa xong, xin lấy khoẻ mà đánh một, ắt là thắng dặng. » Lữ-Bố nói: « Ta mới bị thua chẳng nên khinh động, đợi va đến đánh rồi mình sẽ đánh, thì nó cũng đều bị rớt xuống sông Từ-thủy hết. » Bèn chẳng nghe lời Trần-Cung.

Cách vài ngày, binh của Tào-Tháo lập trại đã xong. Tào-Tháo lãnh binh đến dưới thành, kêu Lữ-Bố ra mà nói chuyện. Lữ-Bố lên thành mà đứng. Tào-Tháo nói

với Lữ-Bố rằng : « Nghe Phụng-Tiên muốn làm suôi với Viên-Thuật nữa, nên ta mới đem binh đến đây. Vả chẳng Viên-Thuật là người có tội phản nghịch, còn ông là người có công dẹp Đổng-Trát, sao ông lại bỏ công trước của mình mà theo đũa nghịch như vậy ? chẳng may mà phá dặng thành trì rồi, thì ăn năn sao kịp ? nếu ông ra đầu sớm, mà giúp việc cho triều-đình, thì không mất ngôi công-hầu đâu. » Lữ-Bố nói : « Thừa-tướng xin lui, để cho tôi thương nghị đã. » Trần-Cung đứng một bên Lữ-Bố, cả mắng Tào-Tháo là đũa gian tặc, rồi bắn một mũi tên trúng cây lọng của Tào-Tháo. Tào-Tháo cả giận chỉ Trần-Cung mà rằng : « Ta quyết giết người cho dặng. » Bèn đốc binh phá thành.

Trần-Cung nói với Lữ-Bố rằng : « Binh của Tào-Tháo ở xa mà đến đây, không lẽ ở lâu dặng, vậy xin tướng quân hãy đem binh bộ và binh kỵ ra ngoài, còn tôi đóng cửa thành mà giữ ở trong, nếu Tào-Tháo đánh tướng quân thì tôi dẫn binh đánh phía sau, như có công thành thì tướng quân cũng tiếp phía sau với. Làm như vậy trong mười ngày, thì quân của Tào-Tháo hết lương, hết lương rồi, ta giống một hồi trống thì phá dặng, ấy là thế ý giặc đó. » Lữ-Bố nói : « Lời ấy rất phải. » Bèn về phủ thâu góp đồ nhung trang, dặng có làm y kế ấy. Lúc ấy nhằm tiết đông lạnh lẽo, Lữ-Bố dẫn dò quân sĩ phải đem áo bông theo mà ngự hàng. Vợ của Lữ-Bố là Nghiêm thị nghe dặng chuyện ấy thì ra hỏi rằng : « Tướng quân muốn đi đâu ? » Lữ-Bố thuật kế của Trần-Cung cho Nghiêm thị nghe. Nghiêm thị nói : « Tướng quân bỏ vợ con trong thành, chẳng may có sanh biến, thì thiếp có còn ở đâu mà làm vợ tướng quân dặng ? » Lữ-Bố nghe nói, dự dự chưa biết tính lẽ nào. Ba ngày mà chưa ra khỏi thành dặng. Trần-Cung vào nói với Lữ-Bố rằng : « Quân của Tào-Tháo bốn phía vây thành, nếu chẳng ra sớm thì ắt phải bị khốn. » Lữ-Bố nói : « Ta nghĩ bỏ mà đi xa, chẳng bằng giữ cho chắc. » Trần-Cung nói : « Mới đây, tôi nghe quân của Tào-Tháo lương thảo gần hết. Nên sai người về Hứa-dô mà chuyên vận, chẳng sớm thì muộn, cũng đem đến đây, Tướng-quân dẫn binh rờng ra chặn đường mà lấy, kế ấy rất hay. » Lữ-Bố nghe nói thì khen

phải. Bèn vào mà nói cho Nghiêm-Thị hay. Nghiêm-Thị khóc rằng : « Nếu Tướng-quân ra đi, tôi e Trần-Cung và Cao-Thuận kiên giữ thành-trì không dặng, chẳng may có bề gì thì ăn năn sao kiếp. Lúc trước thiệp ở Trường-an, đã bị Tướng-quân bỏ một lần rồi, may nhờ có Bàn-Thơ nên thiệp mới sum hiệp với tướng-quân dặng, như tướng-quân quyết đi, đừng muôn dậm phải ráng mà giữ mình, đừng lo đến phận thiệp nữa. » Nói rồi liền khóc rống lên. Lữ-Bố nghe nói thì buồn rầu cũng quyết đi. Lại vào nói cho Điều-Thuyền hay. Điều-Thuyền nói : « Tướng-quân chớ nên khinh địch mà ra đi một mình. » Lữ-Bố nói : « Nàng chớ lo sợ, ta có cây họa-kích với ngựa xích-thố, không ai dám gần ta đâu. » Bèn ra mà nói với Trần-Cung rằng : « Chuyện lương của Tào-Tháo đến là lời dối ; Tào-Tháo nhiều chước quỷ lắm ; ta chưa nên khinh động đâu. » Trần-Cung trở ra mà than rằng : « Bọn ta chắc thất không đất mà chôn. » Từ ấy Lữ-Bố trọn ngày chẳng ra, cứ uống rượu với Nghiêm-Thị và Điều-Thuyền mà giải buồn.

Các mưu-sĩ là Hứa-Tị, Vương-Giai vào ra mắt Lữ-Bố mà dung kế rằng : « Nay Viên-Thuật ở Hoài-nam, tinh thế lớn lắm, Tướng-quân xưa có ước làm suôi với va, sao bây giờ chẳng đến mà cầu cứu ? Nếu binh va đến, mà làm nội ngoại hiệp công thì phá Tào-Tháo không khó gì. » Lữ-Bố nghe theo kế ấy. Bèn làm thơ mà sai hai người ra đi. Hứa thị nói : « Phải có một đạo binh dẫn đường thì xông ra mới dặng. » Lữ-Bố khiến Trương-Liêu và Xích-Manh, dẫn một ngàn binh dặng mà đưa ra cửa ải. Đêm ấy chùng canh hai, Trương-Liêu đi trước, Xích-Manh đi sau, bảo hộ Hứa-Tị Vương-Giai, mà đi riết ra thành. Qua khỏi trại Huyền-Đức, chúng tướng rước theo không kịp, nên đã ra khỏi cửa ải Xích-Manh đem năm trăm quân mà hộ tống Hứa-Tị và Vương-Giai đi. Còn Trương-Liêu dẫn phân nửa quân mà trở lại.

Lúc đến cửa ải, Vân-Trường ra ngăn trở, song chưa kịp giao phương thì có Cao-Thuận đem binh cứu ứng mà rước vào thành.

Nói về Hứa-Tị, Vương-Giai, đến Thọ-xuân ra mắt Viên-Thuật mà dung thơ cho Viên-Thuật xem, Viên-Thuật nói ;»

Ngày trước đã giết sứ ta mà dức việc suôi gia rồi. Nay lại đến cầu ta, là có gì vậy ? » Hứa-Tị nói : « Ấy tại kế gian của Tào-Tháo gạt, xin Minh-Công xét lại. » Viên-Thuật nói : « Nếu chúa người mà bị binh của Tào-Tháo vây gấp, thì dễ chịu gả con gái cho con ta đâu. » Vương-Giai nói : « Nếu Minh-Công không cứu, e khi mới mất thì răng phải lạnh, ấy cũng là họa của Minh-Công đó. » Viên-Thuật nói : « Phụng-Tiên phản phúc không có sự tin, bây giờ phải đưa con gái qua trước, rồi ta sẽ dẫn binh. » Hứa-Tị, Vương-Giai, cực chẳng đã phải từ giã, rồi đi với Xích-Manh mà trở về. Về đến gần trại Huyền-Đức, thì Hứa-Tị nói : « Ban ngày không nên qua, chờ đến nửa đêm hai ta sẽ qua trước ; để cho Xích-tướng-quân ngăn phía sau. » Thương nghị xong rồi, chờ cho tối mới đi ngang qua trại Huyền-Đức ; Hứa-Tị và Vương-Giai đi trước qua khỏi rồi, Xích-Manh đang đi sau ; ruồi gặp Trương-Phi ra trại đón đường mà đánh. Xích-Manh giao ngựa, mới đánh một hiệp, bị Trương-Phi bắt sống, còn năm trăm quân của Xích-Manh đều chạy vỡ hết. Trương-Phi giải Xích-Manh đến cho Huyền-Đức. Huyền-Đức giải đến cho Tào-Tháo. Tào-Tháo tra hỏi thì Xích-Manh tỏ hết về việc kết suôi cầu cứu. Tào-Tháo cả giận, chém Xích-Manh nơi cửa quân ; rồi khiến người truyền dụ cho các trại rằng : « Từ rày phải hết lòng gìn giữ, nếu ai mà để cho Lữ-Bổ hay là quân sĩ của nó đi qua khỏi đường này thì là cứ y theo quân pháp mà xử trị. » Các trại nghe lệnh đều sợ hãi. Huyền-Đức về dinh căn dặn Quang-Công và Trương-Phi rằng ; « Bọn ta ngăn giữ phía Hoài-nam là chỗ yếu địa, hai em phải ráng hết lòng, chớ nên dễ phạm quân lệnh của Tào-Công. » Trương-Phi nói : « Bắt đặng một tướng giặc, mà chẳng thấy Tào-Tháo khen thưởng chi cả, lại trở mà nhát dọa là có gì vậy ? » Huyền-Đức nói : « Chẳng phải vậy đâu, Tào-Tháo gồm lãnh quân nhiều. Nếu không dùng quân lệnh thì trị binh sao dặng, em đừng có dễ cho phạm phép. » Quang, Trương vâng chịu lui ra.

Nói về Hứa-Tị, Vương-Giai, về ra mắt Lữ-Bổ, mà nói Viên-Thuật muốn dặng dâu trước, rồi sau mới dẫn binh cứu viện. » Lữ-Bổ nói : « Đưa đi làm sao dặng ? » Hứa-

Tị nói : « Nay Xích-Manh bị bắt thì Tào-Tháo dả rỏ binh tình mà đã dự bị trước rồi. Nếu không có Tướng-quân đi hộ tống, thì có ai mà xông ra khỏi trùng vây dặng ? » Lữ-Bố nói : « Ngày nay đưa đi dặng không ? » Hứa-Tị nói : « Ngày nay là ngày hung thần chẳng nên đi, ngày mai đại lợi, mà phải dùng giờ Tuất và giờ Hợi. » Lữ-Bố nói ; « Trương-Liên, Cao-Thuận phải dẫn ba ngàn quân và dọn một cái xe nhỏ, dặng ta đưa ra đến ngoài hai trăm dặm, rồi để cho hai người đưa đi. » Hai người vâng lời.

Đêm sau vừa lúc canh hai, Lữ-Bố đem con gái ra, lấy lụa mà vấn mình nó, lại lấy giáp bao ngoài và đai nó nơi sau lưng mình, rồi cầm kích lên ngựa, khiến mở cửa thành mà ra. Khi ấy Lữ-Bố đi trước, mà xông ra thành. Trương-Liên và Cao-Thuận theo sau, vừa đến trước trại Huyền-Đức ; bỗng nghe nổi một tiếng trống, Quang-Công và Trương-Phi ra đón đường mà kêu lớn rằng : « Lữ-Bố chớ chạy. » Lữ-Bố không lòng quyết đánh, cứ tiềm dương mà đi. Huyền-Đức dẫn một đạo quân kéo đến, quân hai phía đánh áp lại. Lữ-Bố tuy mạnh, song mắc đai con gái trên mình, lòng e cho nó bị thương, cho nên không dám xông dụt trùng vây. Còn phía sau Từ-Quảng Hứa-Chữ đem binh kéo đến, quân chúng đều kêu lớn rằng : « Chớ để cho Lữ-Bố chạy khỏi. » Lữ-Bố thấy quân đến gấp lắm, phải lui vào thành. Huyền-Đức thâu quân. Bọn Hứa-Chữ Từ-Quảng cũng về trại, thiệt không ra lọt dặng một người.

Lữ-Bố về đến thành rồi thì trong lòng lo rầu. cứ uống rượu hoài mà giải buồn.

Tào-Tháo phá thành hai tháng mà không nổi, bỗng có quân báo rằng : « Quan Thái-thú đất Hà-nội là Trương-Dương đem binh ra Đông-thị, muốn cứu Lữ-Tố, bị bộ tướng là Dương-Xử giết đi, muốn đem đầu dưng cho Thừa-tướng, lại bị tướng tâm phúc của Trương-Dương là Khuê-Cố giết lại rồi qua Đại-thành mất. » Tào-Tháo nghe báo thì khiến Sử-Hoán theo chém Khuê-Cố. Lại nhóm chúng tướng mà nghị rằng : « Tuy may mà Trương-Dương bị giết, nhưng mà phía Bắc còn lo Viên-Thiệu ; phía Đông lại lo Lưu-Biểu, Trương-Tú ; thành Hạ-bì vây lâu phá không dặng, ta muốn bỏ Lữ-Bố về Hứa-dò mà tạm

ngĩ, nên chăng ? » Tuân-Vức cang rắng : « Chẳng nên, Lữ-Bố thua luôn, nhuệ khí đã hết. Thuở nay quân lấy tướng làm chủ, hễ tướng suy thì quân không có lòng đánh còn Trần-Cung tuy có mưu mà chậm, nay khí lực của Lữ-Bố chưa bình phục, mà mưu của Trần-Cung cũng chưa ắt, bây giờ phải mau mau công phá, thì chắc là bắt dặng Lữ-Bố. » Quách-Gia nói : « Tôi có một kế, phá thành Hạ-bì dặng. » Tuân-Vức nói : « Thế khi người muốn ngăn nước sông Nghi, sông Tú chăng ? » Quách-Gia cười nói : « Ý tôi muốn như vậy đó. » Tào-Tháo cả mừng. Bèn khiến quân-sĩ ngăn nước hai sông ấy. Binh của Tào-Tháo ở trên cao, ngồi xem nước hai sông ngập thành Hạ-bì. Cả thành duy có cửa Đông-môn không nước, còn mấy cửa khác đều có nước ngập. Quân sĩ phi báo cho Lữ-Bố hay. Lữ-Bố nói : Ta có ngựa Xích-thố qua sông như đất bắng, ta dễ sợ dàu. » Bèn uống rượu với thê thiếp trọn ngày, không thêm kể đến ; bởi tửu sắc mà hư, đến nổi hình dung hao tổn.

Ngày kia Lữ-Bố lấy kiến soi mình thì thất kinh mà rắng : « Ta bị tửu sắc mà hư rồi đây ! Từ rày phải răn mới dặng. » Bèn truyền lệnh cho tướng sĩ rắng ; « Hễ ai uống rượu thì xử trảm »

Muốn biết sao ra thế nào, xin xem qua cuốn thứ năm thì rõ

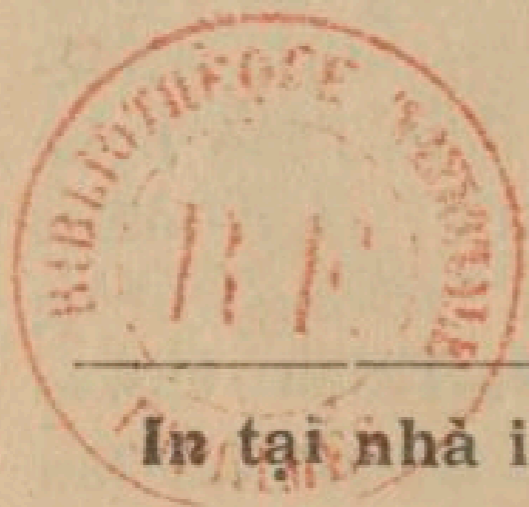
Nên coi ! Hay lắm !

Tiểu thuyết

MỘT MỐI TỬ THÙ

Tác-giả Dương-tấn-Long

Tính-Đức Thư-Xả xuất bản

In tại nhà in XUA-NAY — Nguyễn-háo-Vĩnh
62-64, Boulevard Bonard, Saigon.

KÍNH CHƯ QUI VỊ BUÔN SÁCH, VỠ, GIẤY, BÚT,

Phương ngôn có câu : *buôn tận gốc bán tận ngọn*, các qui vị hẳn đã dư hiểu, bôn xả xin kể dưới đây những sách đã xuất bản và đang in, mỗi lần chư qui vị cần dùng thứ nào xin viết thư về bôn xả xin gửi theo cách *lãnh hóa giao ngân* và có trừ huê hồng nhiều còn ngài nào mua lẻ xin coi giá sách mà gửi mandat và thêm 0\$20 tiền *cước xin miễn gửi theo cách lãnh hóa giao ngân* vì đã có nhiều ngài gửi thư về mua rồi lại không lãnh thì thiệt cho bôn xả lắm.

SÁCH ĐÃ XUẤT BẢN

TIÊU THUYẾT

Nặng lời non nước (bộ 2 quyển 0\$60). Khí-hùng (bộ 2 q. 1\$20). Nặng gánh chung tình (0\$40). Cô ba Trách (bộ 5 q. 1\$70). Tài mạng tương đố (bộ 2 q. 0\$80). Nghĩa hiệp kỳ duyên (0\$50). Lòng người nham hiểm (0\$50). Gái trả thù cha (bộ 4 q. 1\$70). Trương-vĩnh-Ký (0\$50). Đề tội cho hoa (bộ 2 q. 1\$00). Cô năm nào (0\$30). Người mặt nạ bộ 2 q. (0\$50). Cái lụy kim tiền (bộ 3 q. 0\$90). Lá thư rơi (bộ 2 q. 0\$80). Oan hồn yêu tử và Bình vỡ gương tan (bộ 16 q. 5\$00). Lả phi hùng (bộ 2 q. 0\$60). Cây đàng mùi đời (bộ 2 q. 1\$00).

TUÔNG CẢI LƯƠNG

Mạnh-lê-Quân (bộ 4 q. 12-15 tấm hình : 2\$40). Tây-Thị (bộ 2 q. 13 tấm hình : \$20). Xứ bá đạo Từ-hải-Thọ (0\$60). Võ-Tông sát tằm (0\$60). Vương, sò phổi hiệp (0\$50). Mai trần tái ngộ (0\$50).

TRUYỀN TÀU

Tam quốc (đang in tiếp theo chtra ra trọn, bộ 31 quyển, mỗi quyển 0\$40).

SÁCH ĐANG IN

Nhơn-tình ấm-lạnh ; Nhạc-Phi ; Phấn-trang-lầu ; Thuận-trị quá giang ; Tiết-dinh-San ; Tùy-Đương ; Ngũ-hồ-bình-nam ; Mộng-trung-duyên ; Vạn-huê-lầu ; Dương-văn-Quảng bình-nam : Cha mẹ dạy con ; Ma y thần tướng ; Sách dạy làm bánh ; Sách dạy nấu ăn Annam ; Sách dạy nấu đồ cỗ ; Truyện đời xưa ; Sách dạy học nói chữ : Ngoại khoa cấp cứu ; Sơn-hậu ; Tổng Nhạc-Phi phong ba đình ; Trần-trá-hôn ; Tam-quốc tướng 1 à 3 ; La-thông tảo-bắc tướng ; Quã báo kỳ duyên ; Bửu cảnh trùng duyên.

Ngoài những sách kể trên đây, bôn xả có trữ bán sỉ và bán lẻ đủ thứ sách, truyện, thơ tuồng Bắc-kỳ, Trung-kỳ và Nam-kỳ, sách học Tây, Nam, giấy, viết, mực nói tóm đủ đồ văn phòng, đồ học trò dùng trong nhà trường.

TÍN-ĐỨC-THƯ-XẢ kính cáo

37, rue Sabourain, Saigon